ECAQA

Eurasian Centre for Accreditation and Quality Assurance in Higher Education and Health Care

БАЗАЛЫҚ МЕДИЦИНАЛЫҚ БІЛІМНІҢ БІЛІМ БЕРУ БАҒДАРЛАМАСЫН АККРЕДИТТЕУ СТАНДАРТТАРЫ (БАКАЛАВРИАТ)

Негізгі ережелер

Алматы, 2021 ж.

Білім беруді, денсаулық сақтауды сапамен қамсыздандыру және аккредиттеудің Еуразиялық орталығы

БАЗАЛЫҚ МЕДИЦИНАЛЫҚ БІЛІМНІҢ БІЛІМ БЕРУ БАҒДАРЛАМАСЫН АККРЕДИТТЕУ (БАКАЛАВРИАТ) СТАНДАРТТАРЫ

НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕР

ECAQA

Алматы, 2021ж.

УДК 614.2
ББК 51.1 (2)

«Білім беруді, денсаулық сақтауды сапамен қамсыздандыру және аккредиттеудің еуразиялық орталығы» (АЕО) коммерциялық емес мекемесі әзірлеген

«Білім беруді, денсаулық сақтауды сапамен қамсыздандыру және аккредиттеудің еуразиялық орталығы» КеМ сараптамалық кеңесінің 18.06.2021 ЖЫЛҒЫ № 2 хаттамасымен бекітілді және Бас директордың 23.06.2021 жылғы № 22/1 бұйрығымен қолданысқа берілді.

Аталған стандартта Қазақстан Республикасының 27.07.2007 жылғы № 319-III «Білім туралы» (11.07.2021 ж. жағдай бойынша өзгерістер мен толықтырулары бар) заңының нормалары іске асырылды

ISBN 978-601-280-966-4

Аталған стандарттар Еуропалық жоғары білім беру кеңістігінде (ESG/Part I) сапаны қамтамасыз етудің стандарттары мен нұсқаулықтары, базалық медициналық білім беру сапасын жақсарту бойынша Дүниежүзілік Медициналық Білім Федерациясының халықаралық стандарттары (2015 ж., 2020 ж.) және Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау жүйесінің институционалдық қажеттіліктері мен басымдықтарына сәйкес ұлттық біліктілік шеңбері негізінде дайындалған. Стандарттарды медициналық білім беру ұйымдары білім беру бағдарламасының өзін-өзі бағалауын жүргізу, сапаны қамтамасыз ету бойынша ішкі механизмдерін анықтау және жетілдіру, ішкі құжаттаманы әзірлеу және сапа мәдениетін дамыту үшін қолданады.

Стандартты Білім беруді, денсаулық сақтауды сапамен қамсыздандыру және аккредиттеудің Еуразиялық орталығы (АЕО) рұқсатынсыз толық немесе ішінара жаңғыртуға, көбейтуге және таратуға болмайды.

УДК 614.2
ББК 51.1 (2)

ISBN 978-601-280-966-4 © Негізгі медициналық білімнің білім беру бағдарламасын аккредиттеу стандарттары, 2021 ж.

МАЗМҰНЫ

1	Қолдану саласы	4
2	Нормативтік сілтемелер	4
3	Терминдер және анықтамалар	6
4	Белгілеулер мен қысқартулар	14
5	Жалпы ережелер	14
6	Мамандандырылған аккредиттеу стандарттарын енгізудің негізгі мақсаттары	16
7	Мамандандырылған аккредиттеудің сапасын қамтамасыз ету және жүргізу қағидаттары	16
8	Мамандандырылған аккредиттеу процесінің кезеңдері мен негізгі элементтері	17
9	Аккредиттеу бойынша шешім қабылдау	19
10	Аккредиттеуден кейінгі мониторинг	21
11	Мамандандырылған аккредиттеу стандарттарына өзгерістер мен толықтырулар енгізу тәртібі	22
12	АККРЕДИТТЕУ СТАНДАРТТАРЫ	23
	1 стандарт. Миссия және құндылықтар	23
	2 стандарт. Білім беру бағдарламасы	24
	3 стандарт. Студенттерді бағалау	30
	4 стандарт. Студенттер	31
	5 стандарт. Академиялық штат	33
	6 стандарт. Білім беру ресурстары	34
	7 стандарт. Сапаны қамтамасыз ету	37
	8 стандарт. Басқару және әкімшіліктендіру	38
	9 стандарт. Үздіксіз жақсарту	40
	Библиография	41

ЕСАҚА

БАЗАЛЫҚ МЕДИЦИНАЛЫҚ БІЛІМНІҢ БІЛІМ БЕРУ БАҒДАРЛАМАСЫН АККРЕДИТТЕУ СТАНДАРТТАРЫ

Негізгі ережелер

1. Қолдану саласы

1.1 Аталған аккредиттеу стандарты медициналық білім беру ұйымдарын мамандандырылған (бағдарламалық) аккредиттеу стандарттарының негізгі ережелері мен талаптарын анықтайды.

1.2 Стандарт стоматология және мейіргер ісі бойынша білім беру бағдарламаларын және денсаулық сақтау мамандарын даярлауды қоса алғанда, базалық медициналық білім берудің сапасын қамтамасыз ету құралы ретінде қолданылады.

1.3 Аталған стандарт базалық медициналық білім берудің білім беру бағдарламасын (қолданылған жағдайда бакалавриат және интернатура) аккредиттеу және медициналық білім беру ұйымының мәртебесіне, ұйымдық-құқықтық нысанына, меншік нысанына және ведомстволық бағыныстылығына тәуелсіз білім беру бағдарламасының сапасын қамтамасыз ету жүйесін сырттай бағалау жүргізу кезінде қолданылады.

1.4 Стандартты медициналық білім беру ұйымдары мамандандырылған (бағдарламалық) өзін-өзі бағалауды жүргізу және өзін-өзі бағалау бойынша есеп жазу, сапаны қамтамасыз етудің ішкі механизмдерін анықтау және жақсарту, ішкі құжаттаманы әзірлеу және жетілдіру және сапа мәдениетін дамыту үшін пайдаланылады.

2. Нормативтік сілтемелер

Стандартта келесі заңнамалық және нормативтік-құқықтық құжаттарға сілтемелер пайдаланылды:

2.1 ҚР 2007 жылғы 27 маусымдағы № 319-III «Білім туралы» заңы (03.01.2026 ж. жағдай бойынша өзгертулер мен толықтырулары бар);

2.2 Қазақстан Республикасының 2020 жылғы 7 шілдедегі № 360-VI ҚРЗ «Халық денсаулығы және денсаулық сақтау жүйесі туралы» кодексі.

2.3 Қазақстан Республикасында жоғары білім мен ғылымды дамытудың 2023 – 2029 жылдарға арналған тұжырымдамасын бекіту туралы. Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2023 жылғы 28 наурыздағы № 248

2.4 Қазақстан Республикасының денсаулық сақтауды дамытудың 2026 жылға дейінгі тұжырымдамасын бекіту туралы қаулысы. Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2022 жылғы 24 қарашадағы № 945

2.5 Тиісті үлгідегі білім беру ұйымдары қызметінің үлгілік қағидаларын бекіту туралы қаулысы Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігінің 2018 жылғы 30 қазандағы № 595 бұйрығы.

2.6 Жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымын дамыту бағдарламасын әзірлеу құрылымы мен қағидаларын бекіту туралы Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігінің 2018 жылғы 25 қазандағы № 590 бұйрығы.

2.7 Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білімі бар кадрларды даярлау бағыттарының сыныптауышын бекіту туралы Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2018 жылғы 13 қазандағы № 569 бұйрығы.

2.8 Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 21 желтоқсандағы № ҚР ДСМ-305/2020 Денсаулық сақтау саласындағы мамандықтар мен мамандандырулар номенклатурасын, Денсаулық сақтау қызметкерлері лауазымдарының номенклатурасы мен біліктілік сипаттамаларын бекіту туралы бекіту. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 22 желтоқсанда № 21856 болып тіркелген.

2.9 Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білімнің білім беру бағдарламаларын іске асыратын білім беру ұйымдарына оқуға қабылдаудың үлгілік қағидаларын бекіту туралы Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2018 жылғы 31 қазандағы № 600 бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2018 жылғы 31 Қазанда № 17650 болып тіркелді.

2.10 Білім берудің барлық деңгейлеріндегі мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарттарын бекіту туралы Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2018 жылғы 31 қазандағы № 604 бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2018 жылғы 1 қарашада № 17669 болып тіркелген.

2.11 Денсаулық сақтау саласындағы білім беру деңгейлері бойынша Мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарды бекіту туралы Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2022 жылғы 4 шілдедегі № ҚР ДСМ-63 бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2022 жылғы 5 шілдеде № 28716 болып тіркелген.

2.12 Денсаулық сақтау министрінің 2017 жылғы 17 шілдедегі №530» Медицинилық және фармацевтикалық мамандықтар бойынша мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарттарын және үлгілік оқу бағдарламаларын бекіту туралы» Денсаулық сақтау және әлеуметтік даму министрінің міндетін атқарушының 2015 жылғы 31 шілдедегі №647 бұйрығына өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» бұйрығы.

2.13 Денсаулық сақтау саласындағы білім беру ұйымының клиникалық базасы, клиникасы, университет ауруханасы, резидентура базасы, интеграцияланған академиялық медициналық орталық туралы ережелерді және оларға қойылатын талаптарды бекіту туралы Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 21 желтоқсандағы № ҚР ДСМ-304/2020 бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 22 желтоқсанда № 21848 болып тіркелген.

2.14 Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 10768 болып тіркелген Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2015 жылғы 20 наурыздағы № 137 бұйрығымен бекітілген

қашықтықтан білім беру технологиялары бойынша оқу процесін ұйымдастыру қағидалары.

2.15 Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2016 жылғы 29 қаңтардағы № 107 «Кәсіптік практиканы ұйымдастыру және өткізу қағидаларын және ұйымдарды практика базасы ретінде айқындау қағидаларын бекіту туралы»бұйрығына өзгерістер енгізу туралы Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігінің 2018 жылғы 29 қыркүйектегі № 521

2.16 «Денсаулық сақтау саласындағы мамандықтар мен мамандандырулар номенклатурасын, Денсаулық сақтау қызметкерлері лауазымдарының номенклатурасы мен біліктілік сипаттамаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 21 желтоқсандағы № ҚР ДСМ-305/2020 бұйрығына өзгерістер енгізу туралы бұйрығы. 1 тарау. Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі медициналық білімі бар қызметкерлердің мамандықтары»; 23-тармақ Мейіргер ісі (академиялық бакалавриат)»; «6-тарау. Техникалық және кәсіптік медициналық білімі, санитариялық-эпидемиологиялық бейіндегі білімі бар мамандардың лауазымдары»;

2.17 Мейіргерлік күтім көрсету қағидаларын бекіту туралы Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 23 қарашадағы № ҚР ДСМ-199/2020 бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 25 қарашада № 21674 болып тіркелген.

2.18 Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2016 жылғы 1 қарашадағы №629 «Аккредиттеу органдарын, оның ішінде шетелдік органдарды тану және танылған аккредиттеу органдарының, аккредиттелген білім беру ұйымдары мен білім беру бағдарламаларының тізілімін қалыптастыру қағидаларын бекіту туралы» бұйрығына өзгерістер енгізу туралы Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігінің 2018 жылғы 4 қазандағы № 531 бұйрығы.

2.19 Қазақстан Республикасында мейірбике ісін дамытудың 2026 жылға дейінгі тұжырымдамасын әзірлеу мәселесі бойынша жұмыс тобын құру туралы Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау Вице-министрінің 2023 жылғы 19 мамырдағы № 284 бұйрығы.

2. Терминдер және анықтамалар

Стандартта Қазақстан Республикасының 27.07.2007 жылғы № 319-III «Білім туралы» заңына (11.07.2021 ж. жағдай бойынша өзгерістер мен толықтырулары бар) сәйкес терминдер мен анықтамалар қолданылады.

1) **Аккредиттеу органдары**-стандарттарды (регламенттерді) әзірлейтін және олар әзірлеген стандарттар (регламенттер) негізінде білім беру ұйымын аккредиттеуді жүргізетін заңды тұлғалар;

2) **Білім беру ұйымдарын аккредиттеу**- аккредиттеу органының білім беру қызметтерінің сапасы туралы объективті ақпарат беру және оны арттырудың тиімді механизмдерінің болуын растау мақсатында

аккредиттеудің белгіленген стандарттарына (регламенттеріне) сәйкестігін тану рәсімі;

3) **Білім беру бағдарламаларын аккредиттеу**-аккредиттеу органының білім беру бағдарламаларының (мамандығының) олардың сапасы туралы объективті ақпарат беру және оны арттырудың тиімді тетіктерінің болуын растау мақсатында белгіленген аккредиттеу стандарттарына (регламенттеріне) сәйкестігін тану рәсімі;

4) **Институционалдық аккредиттеу**-аккредиттеу органының білім беру ұйымының сапасын мәлімделген мәртебеге және аккредиттеу органының белгіленген стандарттарына сәйкестігін бағалау процесі;

5) **Мамандандырылған аккредиттеу**-білім беру ұйымы іске асыратын жекелеген білім беру бағдарламаларының сапасын бағалау;

6) **Аккредиттеу стандарттары (регламенттері) – аккредиттеу рәсіміне қойылатын талаптарды белгілейтін аккредиттеу** органының құжаттары.

7) **«Мейіргер ісі» бакалавриат мамандығы -**түлектерге осы мамандық бойынша академиялық дәреже беріледі – «Мейіргер ісі бакалавры», «мейіргер – менеджер «біліктілігі беріле отырып, жоғары базалық білім туралы диплом беріледі.

Дүниежүзілік медициналық білім беру федерациясының негізгі медициналық білім беру сапасын жақсарту жөніндегі халықаралық стандарттарына сәйкес (2015 ж., 2020 ж. қайта қарастырылған) сәйкес стандарттарда келесі терминдер мен анықтамалар белгіленген:

8) *Әкімшілік штат* (8.5 стандарт) - саясатты қалыптастыру және саясат пен жоспарларды енгізу бойынша әкімшілік қолдауға, құрылымдық бөлімшелерді басқару мен әкімшіліктендіруге; әкімшіліктің ұйымдық құрылымына тәуелді, әкімшілік басшысы мен қызметкерлерін, факультет декандарын, қаржы басқармасының басшыларын, бюджеттік жоспарлау және бухгалтерия бөлімдерінің қызметкерлерін, қабылдау комиссиясының қызметкерлерін және бөлім басшыларын қамтиды оқу процесін, кадрлық ресурстарды және ақпараттық технологияларды жоспарлауға жауапты қызметкерлер.

9) *Академиялық көшбасшылық* (8.2 стандарт) – оқыту мен оқытуда, ғылыми зерттеулер жүргізуде және денсаулық сақтау жүйесінде қызметтер көрсетуде академиялық мәселелер бойынша шешімдер қабылдауға жауапты құрылымдық бөлімшелерді басқару мен әкімшіліктендіруге жауапты қызметкерлер. Ректорларды, проректорларды, декандарды, кафедра меңгерушілерін, құрылымдық бөлімше басшыларын, ғылыми-зерттеу институттары мен орталықтарының басшыларын, сонымен қатар, тұрақты комиссиялардың төрағаларын (студенттерді іріктеу, білім беру бағдарламаларын жоспарлау және студенттерге кеңес беру үшін) қамтиды.

10) *Академиялық еркіндік* (1.2 стандарт) - сәйкес пікір білдіру, сұрау салу еркіндігі, қызметкерлер мен студенттер үшін зерттеулер мен

жарияланымдар жүргізу еркіндігі.

11) *Негізгі биомедициналық ғылымдар* (2.3 стандарт) анатомия, гистология, биохимия, биофизика, физиология, патология, молекулалық биология, жасуша биологиясы, генетика, микробиология (бактериология, паразитология және вирусологияны қоса алғанда), иммунология, фармакологияны қамтиды.

«Мейіргер ісі» бағдарламасының базалық пәндеріне (2.3 стандарт) келесілер жатады: Кәсіби қазақ (орыс) тілі, Кәсіби-бағдарланған шет тілі, Анатомия және физиология және патология, Дәлелді мейіргер ісінің негіздері, хирургия негіздері, жедел және шұғыл жағдайларда мейіргер күтімі, Балалар ауруларының негіздері, Акушерлік және гинекология негіздері, Ішкі аурулар пропедевтикасы, Үйдегі мейіргер күтімі, әлеуметтік маңызы бар аурулар, Психикалық денсаулық және тәуелділік, Геронтологиядағы мейіргер күтімі, Созылмалы аурулардағы мейіргер күтімі, Электрондық денсаулық сақтау жүйесі, медициналық сақтандыру, Терапиядағы мейіргер ісі, Алғашқы медициналық көмек көрсетудегі мейіргер ісі.

12) *Академиялық штаттың балансы* (5.1 стандарт) - қызметкерлердің базалық, мінез-құлық және әлеуметтік және клиникалық жауапкершілігі бар арақатынасы ғылым университетте және клиникада, атқаратын лауазымдарына сәйкес қосымша функциялары бар оқытушылар.

13) *Медициналық және медициналық емес бейіндегі қызметкерлер арасындағы теңгерім* (5.1 стандарт) - медициналық емес білімі бар персонал біліктілігінің жеткілікті медициналық бағдары.

14) *Үміткерлердің артықшылықтарын* (5.1 стандарт) ресми біліктілік, кәсіби тәжірибе, ғылыми-зерттеу қызметінің нәтижелері, оқыту тәжірибесі, әріптестер тарапынан тану негізінде бағаланады.

15) *Басқа мүдделі тараптар* (1.4.2 стандарт) - басқа медициналық мамандықтардың, емделушілердің және олардың ұйымдарының өкілдерін, жұртшылық өкілдерін, академиялық және әкімшілік қызметкерлерді, білім беру және денсаулық сақтау жөніндегі уәкілетті органдарды, кәсіптік ұйымдарды, медициналық ғылыми ұйымдарды, сондай-ақ жоғары оқу орнынан кейінгі білімге жауапты адамдарды қамтиды.

Негізгі мүдделі тараптар (1.4.1 стандарт) - ректорларды, факультеттер кеңесінің мүшелерін, ғылыми кеңесті, әдістемелік кеңесті, оқытушылар құрамы мен студенттік өкілдерді, университет әкімшілігін, уәкілетті органдарды қамтиды;

16) *Институционалдық автономия* (1.2 стандарт) - білім беру бағдарламасын әзірлеу сияқты негізгі салаларда шешім қабылдау мүмкіндігіне ие болу үшін Үкіметтен және басқа ұйымдардан (аймақтық және жергілікті өзін-өзі басқару органдары, діни қауымдастықтар, жеке бірлескен қызмет ұйымдары, кәсіптік, кәсіподақ және басқа да мүдделі топтары) сәйкес тәуелсіздік.

17) *Көлденең интеграция* (2.3.2 стандарт), мысалы, анатомия, биохимия

және физиология сияқты негізгі ғылымдардың интеграциясын немесе медициналық және хирургиялық гастроэнтерология немесе нефрология және урология сияқты ішкі аурулар мен хирургия пәндерінің интеграциясын қамтиды.

18) *Тік интеграция* (2.3.3 стандарт), мысалы, метаболикалық бұзылулар мен биохимия немесе кардиология мен жүрек-қан тамырлары физиологиясының интеграциясын қамтиды.

19) *Ақпараттық қолдау* (4.3 стандарт) - ішкі тәртіп ережелері, барлық қызметтердің жұмыс режимі, телефон анықтамалығы, әкімшілер мен профессор-оқытушылар құрамының деректері, оқу ақысын төлеу тәртібі, білім беру курстары туралы ақпарат, оқытушылардың электрондық мекенжайлары, оқу нәтижелерін бағалау үшін нақты белгіленген критерийлер, сонымен қатар, оқу процесіндегі негізгі саясат туралы ақпарат, қолжетімді ақпараттық материалдар: жұмыс бағдарламалары, студенттерге арналған силлабустар, білім беру бағдарламалары бойынша анықтамалықтардың, элективті пәндер каталогының болуы.

20) *Медицина саласындағы зерттеулер мен жетістіктер* (5.2 стандарт) биомедициналық, клиникалық, мінез-құлық және әлеуметтік ғылымдар саласындағы ғылыми зерттеулерді, жетістіктерді қамтиды, медицинадағы ең жаңа жетістіктер саласындағы академиялық білім мен дағдыларды білдіреді, ал ғылыми зерттеулер бойынша оқу бағдарламасының негізі медициналық білім беру ұйымының өзінде немесе филиалдарында және құзыретті ғылыми зерттеулерде оқытушылар ғылыми-зерттеу қызметімен қамтамасыз етіледі.

21) *Клиникалық пәндер/ғылымдар* (2.4 стандарт):

- *Негізгі клиникалық пәндерге* ішкі аурулар, хирургия, педиатрия, акушерлік және гинекология, психиатрия және жалпы медициналық практика / отбасылық медицина жатады;
- *Клиникалық ғылымдарға* анестезиология, акушерлік және гинекология, ішкі аурулар (қосалқы мамандықтар), гериатрия, дерматология және венерология (жыныстық жолмен берілетін аурулар), сәулелік диагностика, жедел медициналық көмек, жалпы медициналық практика/отбасылық медицина, зертханалық медицина, неврология, нейрохирургия, онкология және сәулелік терапия, офтальмология, ортопедиялық хирургия, оториноларингология, педиатрия, физиотерапия және оңалту медицинасы және психиатрия, хирургиялық аурулар (қосалқы мамандықтар), клиникалық генетика, балалар хирургиясы, жұқпалы аурулар, реаниматология және қарқынды терапия, травматология және ортопедия, фтизиатрия, амбулаториялық-емханалық терапия, сот медицинасы, кәсіптік аурулар, шығыс медицинасы, клиникалық фармакология, стоматология ғылымдары жатады.

22) *Клиникалық дағдыларға* (2.4 стандарт) анамнез жинау, физикалық тексеру, қарым-қатынас дағдылары, процедуралар мен зерттеулер, шұғыл медициналық көмек, дәрі-дәрмектерді тағайындау және тағайындау және

емдеу жатады.

23) *Оқытудың* немесе құзыреттіліктің *соңғы нәтижелері* (1.3 стандарты) студенттердің оқу кезеңінің соңында көрсетуі керек білім, дағдылар мен көзқарастарды қамтиды.

Соңғы нәтижелерді медициналық білім беру ұйымы анықтауы керек және құжатталған білім мен түсінікті қамтиды: (а) негізгі биомедициналық ғылымдар, (б) қоғамның денсаулығы мен әлеуметтік медицинаны қоса алғанда, мінез-құлық және әлеуметтік ғылымдар, (в) медициналық этика, адам құқықтары және медициналық практикаға қатысты медициналық Құқықтану, (г) клиникалық ғылымдар, оның ішінде диагностикалық процедураларға, практикалық процедураларға, қарым-қатынас дағдыларына, ауруларды емдеу мен алдын алуға, денсаулықты нығайтуға, оңалтуға, клиникалық негіздемеге және проблемаларды шешуге қатысты клиникалық дағдылар және (д) дәрігердің әртүрлі рөлдеріне байланысты, сондай-ақ, олардың медицина мамандығына қатысты өмір бойы білім алу және кәсібилік көрсету қабілеті. Оқуды аяқтағаннан кейін студенттердің сипаттамалары мен жетістіктері, мысалы, дәрігер ретінде жіктелуі мүмкін: (а) тәжірибеші дәрігер, (б) тиімді қарым-қатынас дағдылары бар дәрігер, (в) оқытушы (г) менеджер, (д) кәсіби және (е) зерттеуші.

«Мейіргер ісі» мамандығы бойынша бітіруші бас дәрігердің мейіргер ісі бойынша орынбасары, бас мейіргер, мейіргер күтімі ауруханасының, хоспистің, Денсаулық сақтау пунктінің меңгерушісі, медициналық ұйымдар бөлімшесінің аға мейірбикесі, медициналық колледждерде мейіргер ісі мамандарын даярлау жөніндегі оқытушы заңнамада белгіленген тәртіппен дербес практикалық қызметке жіберіледі.

«Мейіргер ісі» бакалавриат мамандығы -түлектерге осы мамандық бойынша академиялық дәреже беріледі – «Мейіргер ісі бакалавры», «мейіргер – менеджер» біліктілігі беріле отырып, жоғары базалық білім туралы диплом беріледі.

24) *Медицинаның кез келген саласы* (1.1 стандарт) - медициналық практиканың, әкімшілік медицинаның және медициналық зерттеулердің барлық түрлеріне жатады.

25) *Материалдық-техникалық база* (6.1 стандарт) мыналарды қамтиды: дәріс залдары, оқу бөлмелері, оқу және ғылыми зертханалар, клиникалық дағдылар зертханалары, оқытушылар бөлмелері, кітапханалар, ақпараттық технологиялар мен құралдар, студенттердің демалу жағдайлары, мысалы, сәйкес оқу орындары, демалыс залы, көлік құралдары, студенттерге арналған тамақтану, жатақханалар, студенттердің жеке заттарын сақтауға арналған жәшіктер, спорттық құралдар, бос уақытты өткізуге арналған үй-жайлар.

26) *Менеджмент* (8.4 стандарт) - экономикалық және ұйымдастырушылық қатысуды, медициналық білім беру ұйымында ресурстарды нақты бөлуді және пайдалануды қоса алғанда, институционалдық және бағдарламалық саясатты енгізуге байланысты іс-

қимылды және/немесе құрылымды білдіреді. Институционалдық және бағдарламалық саясатты енгізу миссияға, білім беру бағдарламасына, студенттерді қабылдау саясатына, қызметкерлерді іріктеу мен қабылдауға және сыртқы қатынастарға қатысты саясат пен жоспарларды жүзеге асыруды көздейді.

27) *Оқыту және оқыту әдістері* (2.1 стандарт) дәрістерді, шағын топтық оқытуды (TBL), проблемаға бағытталған оқытуды (PBL), клиникалық жағдайларға негізделген оқытуды (CBL), практикалық және зертханалық сабақтарды, төсекте оқытуды, нақты емделушінің қатысуымен клиникада оқытуды, клиникалық дағдыларды оқытуды қамтиды. оқу- клиникалық орталықтарда (SBL), алғашқы медициналық-санитарлық көмек жағдайында оқыту, web-технологияларды пайдалана отырып оқыту.

28) *Виртуалды оқыту әдістері* (2.8.2 стандарт). (цифрлық, қашықтықтан оқыту, электрондық оқыту) техникалық тұрғыдан сауатты әзірленген, белсенді пайдаланылатын және сақталатын, тиісті жағдайларда, соның ішінде қоғамдағы төтенше жағдайларда оқытуға балама немесе қосымша тәсіл ретінде қарастыруға және түсіндіруге болады.

29) *Медициналық этика* (2 стандарт) - медициналық практикадағы моральдық мәселелер, мысалы, дәрігердің мінез-құлқына және шешім қабылдауға байланысты құндылықтар, құқықтар мен міндеттер.

30) *Медициналық құқықтану* (2.4 стандарт) - Денсаулық сақтау және медициналық көмек көрсету жүйесінің, мамандықтар мен медициналық практиканың заңдары мен басқа да нормативтік құқықтық актілері, оның ішінде дәрілік заттар мен медициналық технологияларды (аспаптар, құралдар және т.б.) өндіру және пайдалану қағидалары.

31) *Бағалау әдістері* (3.1 стандарт) - формативті және жиынтық бағалар, емтихандар саны және басқа тесттер арасындағы тепе-теңдікті сақтауды, жазбаша және ауызша емтихандар арасындағы тепе-теңдікті сақтауды, тиісті нормативтер мен критерийлерге негізделген пайымдауларды қолдануды; арнайы емтихандарды, мысалы, объективті құрылымдық клиникалық емтиханды (ОҚКЕ) өткізуді қамтиды.

32) *Миссия* (1.1 стандарт) білім беру мекемесінің барлық басқа аспектілері мен оның білім беру бағдарламалары байланысты болатын жан-жақты негізді қамтамасыз етеді. Миссия институционалдық, ұлттық, аймақтық және жаһандық саясатқа қатысты білім беру мекемесінің жалпы болжамын және нақты мәселелерді қамтиды.

33) *Үздіксіз медициналық білім/үздіксіз кәсіби даму* (1.1 стандарт) - негізгі және жоғары оқу орнынан кейінгі медициналық білімнен кейінгі өмір бойы үздіксіз білім беру және дәрігерлер емделушілердің қажеттіліктеріне жауап ретінде білімдерін, дағдылары мен көзқарастарын сақтау, жаңарту, дамыту және жетілдіру үшін ресми және бейресми түрде орындайтын барлық іс-шаралар. ҒПЖ ҮМБ қарағанда кеңірек ұғым болып табылады және медициналық тәжірибеде білім мен дағдыларды үздіксіз дамытуды қамтиды.

34) *Білім беру бағдарламасы* (2 стандарт) - оқытудың күтілетін

нәтижелері, бағдарламаның мазмұны (силлабус), тәжірибесі мен процестері, оның ішінде оқытудың және оқытудың жоспарланған әдістерінің құрылымын сипаттау, бағалау әдістері. ББ студенттердің қандай білімге, дағдыларға және қарым-қатынасқа қол жеткізетінін анықтауы керек.

35) *Кері байланыс* (3.2.1 стандарт) – оқу үлгерімінің маңызды факторларының бірі. Студенттер оқу және клиникалық тәжірибе кезінде уақытында және жүйелі түрде бағалануы керек, осылайша олардың оқуына ықпал ететін кері байланыс беріледі. Бұған үлгермеген студенттерді ерте анықтау және үлгерімсіздікті жою үшін тиісті шаралар қабылдау кіреді.

36) *Өмір бойы оқыту* (1.1.2 стандарт) қызметті бағалау, аудит, өзінің клиникалық практикасын талдау немесе танылған үздіксіз кәсіби даму (ҮКД)/үздіксіз медициналық білім беру (ҮМБ) бағдарламалары арқылы өз білімі мен дағдыларын ұдайы дамыту кәсіби жауапкершілік болып табылады.

37) *Операциялық байланыс* (2.10.1 стандарт) - халықтың денсаулығына қатысты мәселелерін анықтауды және оқытудың қажетті соңғы нәтижелерін анықтауды, сондай-ақ жергілікті, ұлттық, өңірлік және жаһандық контекстті ескере отырып, білім беру бағдарламасының компоненттерін және олардың оқыту мен практиканың әртүрлі кезеңдеріндегі өзара байланысын нақты анықтауды және сипаттауды талап етеді. Бұл денсаулық сақтау секторымен тиімді кері байланысты және оқытушылар мен студенттердің денсаулық сақтау мамандарының топтық жұмысына қатысуын қамтиды. Операциялық байланыс сонымен қатар олардың мансаптық және кәсіби өсуіне кеңес беру үшін негіз ретінде түлектерге арналған әлеуетті жұмыс берушілермен сындарлы диалогты қамтиды.

38) *Түлектердің жетістіктерін бағалау* (7.1 стандарт) - ұлттық тәуелсіз емтихандардың нәтижелері, мансаптық таңдау және жоғары оқу орнынан кейінгі нәтижелер туралы ақпаратты және бағдарламалардың біркелкілік қаупін болдырмау және жоғары оқу орнынан кейінгі бағдарламаларды жақсарту үшін негізді қамтамасыз ету үшін клиникалық тәжірибені қамтиды.

39) *Білім беру бағдарламасын бағалау* (7 стандарт) - медициналық білім беру ұйымының және оның білім беру бағдарламасының тиімділігі мен барабарлығын зерделеу үшін ақпаратты жүйелі түрде жинау процесі. Білім беру бағдарламасының сапасын немесе пәндердің миссиясы мен оқу бағдарламаларына, соның ішінде оқытудың түпкілікті нәтижелеріне қатысты бағдарламаның негізгі аспектілерін растау мақсатында деректерді жинау мен талдаудың сенімді және сенімді әдістерін пайдалануды қамтиды. Білім беру бағдарламасын бағалауға сарапшыларды тарту ЖОО медициналық білім беру сапасын жақсартуға ықпал ететін болады.

40) *Оқу қорытындысын шығару үшін бағалау* (жиынтық бағалау) (3.3.2 стандарт) және шешім қабылдау медициналық мектептің есеп беруі үшін өте маңызды. Олар емделушілерді қорғау үшін де маңызды. Қорытынды бағалар студенттерге қатысты әділ болуы керек және қорытынды бағалау әдістері ретінде білім алушылардың құзыреттілігінің барлық салаларын жиынтықта

бағалау қажет. Бұл бағалаулар аталған мақсаттарға жету үшін сапа стандарттарына сәйкес келуі керек.

41) *Мінез-құлық және әлеуметтік ғылымдар* (2.3 стандарт) биостатистика, коммуналдық гигиена, эпидемиология, жаһандық денсаулық, гигиена, медициналық антропология, медициналық психология, медициналық әлеуметтану, қоғамдық денсаулық сақтау және әлеуметтік медицинаны қамтиды.

42) *Мінез-құлық және әлеуметтік ғылымдар және медициналық этика* (2.3 стандарт) медициналық мәселелердің себептерін, таралуы мен салдарын әлеуметтік-экономикалық, демографиялық және мәдени жағдайларды түсіну үшін қажетті білім, ұғымдар, әдістер, дағдылар мен көзқарастарды қамтамасыз етеді.

43) *Қызметкерлерді іріктеу және қабылдау саясаты* (5.1 стандарт) - білім беру бағдарламасын жүзеге асыру үшін биомедициналық, мінез-құлық және әлеуметтік ғылымдар саласындағы жоғары білікті ғалымдардың, сондай-ақ клиникалардың тиісті санын және тиісті пәндер немесе зерттеу салаларында зерттеушілердің жеткілікті жоғары деңгейін қамтамасыз ету.

44) *Осы саясатты іске асыруды қолдайтын орталықтандырылған жүйемен бағалау саясаты* (3.1.5 стандарт) дәрігерге қажетті білімді, клиникалық дағдыларды және мінез-құлықты алуға ықпал ететін бірнеше жиынтық (қорытынды) және формативті (аралық) бағалау әдістерін қолдануды білдіреді. Саясат пен жүйе медициналық мектептің миссиясына, белгіленген нақты оқу нәтижелерінің ерекшелігіне, қол жетімді ресурстарға және контекстке сәйкес келуі керек.

45) *Ақпараттық және коммуникациялық технологияларды тиімді пайдалану саясаты* (6.3 стандарт) келесілерді қамтиды:

- компьютерлерді, ішкі және сыртқы компьютерлік желілерді және ақпараттық және коммуникациялық технологиялардың басқа құралдарын пайдалану;
- кітапхана ресурстарымен және ЖОО ақпараттық технологиялар қызметтерімен үйлестіру;
- барлық білім беру ресурстарына электронды басқару жүйесі арқылы ортақ қол жетімділік, бұл студенттерді дәлелді медицина мен өмір бойы ҮКД және ҮМБ арқылы оқытуға пайдалы болады.

46) *Оқу бағдарламаларына жауапты құрылымдық бөлімшенің өкілеттіктері* (2.4 стандарт):

- жекелеген бөлімшелер мен пәндердің мүдделеріне үстемдік ету;
- ЖОО басшы органдары немесе мемлекеттік уәкілетті органдар бекіткен қолданыстағы ережелер мен ережелер шеңберінде білім беру бағдарламасын бақылау.

47) *Теңдік ұстанымы* (2.1.1 стандарт) - студенттерге жынысына, ұлтына, дініне, әлеуметтік-экономикалық мәртебесіне қарамастан және физикалық мүмкіндіктерді ескере отырып тең қатынас.

48) *Қоғам денсаулығының мәселелері* (1.1.4 стандарт) - денсаулық

сақтау саласындағы және денсаулық сақтаудың сабақтас секторларындағы жергілікті қоғамдастықпен өзара іс-қимыл, сондай-ақ білім беру бағдарламасына қоғам денсаулығының мәселелерін енгізу.

49) *Кәсіби дағдылар* (2 стандарт) - емделушілерді басқару, командалық жұмыс, көшбасшылық және кәсіби дайындық дағдылары.

«Мейіргер ісі» бағдарламасында: денсаулық сақтау жүйесіндегі мейірбикелік қызметтерді жоспарлау, ұйымдастыру, басқару, үйлестіру және бақылау; мейірбике области саласындағы орындаушылардың кәсіби дайындығын анықтау, оқыту үшін дидактикалық материалға әдістемелік талдау жүргізу, оқыту мақсаттарын тұжырымдау, кәсіптік міндеттерді қою және шешу бойынша оқу процесін ұйымдастыру және өткізу.

50) *«Мейіргер ісі» бағдарламасындағы бейіндік пәндер: (2.4 стандарт) келесілерді қамтиды: мейіргер ісіндегі* менеджмент, мамандандырылған мейіргер көмегі, мейіргер ісіндегі көшбасшылық, мейіргер ісіндегі зерттеуді ұйымдастыру, паллиативтік көмек.

51) *Нақты емделушілермен ерте байланыс* (2.4 стандарт) - алғашқы анамнез жинауды, физикалық тексеруді және коммуникативтік дағдыларды қамтитын МСАК деңгейінде денсаулық сақтау ұйымдарында оқыту және емделушілермен байланыс жүргізу.

52) *Денсаулық сақтау секторы* (1.1.1 стандарт) - мемлекеттік және жеке деңгейлерде медициналық көмек көрсету жүйесі және медициналық ғылыми-зерттеу мекемелері.

53) *Сервистік қызметтер* (4.3 стандарт) студенттердің білім беру, жеке және мансаптық қажеттіліктерін қанағаттандыруға бағытталған: жатақханалар, асханалар, медициналық орталықтар, спорт залдары, компьютерлік орталықтар, кітапханалар, сондай-ақ жұмысқа орналасу және мансаптық өсу бойынша тиімді жұмыс істеуге арналған қызметтер.

54) *Денсаулық сақтау секторымен сабақтас құрылымдар* (8.1.3 стандарт) - денсаулықты нығайтуға және аурулардың алдын алуға қатысы бар мекемелер мен реттеуші органдар.

55) *Интеграцияланған оқытуға жәрдемдесу* (3.2.2 стандарты) жекелеген пәндер мен пәндік салалардың білімін бағалау кезінде интеграцияланған бағалауды пайдалануды қамтиды.

56) *Әлеуметтік жауапкершілік* (1.1.3 стандарт):

- қоғамның, емделушілердің, денсаулық сақтау жүйесінің және одақтас денсаулық сақтау секторларының қажеттіліктеріне жауап беруге дайындығы мен қабілеті;
- денсаулық сақтау, медициналық білім беру және зерттеулер жүйесіне құзыреттілік тәсілді енгізу арқылы ұлттық және халықаралық деңгейде медицинаның дамуына үлес қосу;
- университеттің дербестігін ескере отырып, өз қағидаттарына негізделуі керек.

57) *Басқару* (8.1 стандарт) -медициналық білім беру ұйымының іс-әрекеті және/немесе басқару құрылымы. Басқару саясатты қалыптастыруға,

жалпы институционалдық және бағдарламалық саясатты құру процестеріне, сондай-ақ саясатты іске асыруды бақылауға қатысты. Институционалдық және бағдарламалық саясат әдетте медициналық білім беру ұйымының миссиясы, білім беру бағдарламасы, студенттерді қабылдау саясаты, қызметкерлерді іріктеу және қабылдау және медициналық практикамен және денсаулық сақтау секторымен өзара әрекеттесу және байланыс және басқа да сыртқы қатынастар бойынша шешімдер қабылдау туралы шешімдерді қамтиды.

4. Белгілеулер мен қысқартулар

Стандартта келесі қысқартулар қолданылады:
АК - Аккредиттеу кеңесі
ӘБП - әкімшілік-басқару персоналы
ДДСҰ - Дүниежүзілік денсаулық сақтау ұйымы
ЖОО -жоғары оқу орны
ДМБФ - Дүниежүзілік медициналық білім беру Федерациясы (WFME)
ССК - сыртқы сараптама комиссиясы
ММБС - Мемлекеттік міндетті білім беру стандарты
АЕО/ECAQA - Білім беруді, денсаулық сақтауды сапамен қамсыздандыру және аккредиттеудің Еуразиялық орталығы
ҚР ДСМ-Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрлігі
ҚР БҒМ-Қазақстан Республикасының Білім және ғылым министрлігі
ҮКД - үздіксіз кәсіби даму
ҮМБ -үздіксіз медициналық білім беру
ОҚКЕ -объективті құрылымдық клиникалық емтихан
ОҚПЕ -объективті құрылымдық практикалық емтихан
ББ - білім беру бағдарламасы
ПОҚ-профессорлық-оқытушылық құрам
МСАК-алғашқы медициналық-санитарлық көмек
ҚР-Қазақстан Республикасы
БАҚ-бұқаралық ақпарат құралдары
МІ - мейіргер ісі
СК - сараптамалық кеңес
ESG-European standards and guidelines for Quality Assurance in Higher Education / Еуропалық кеңістіктегі жоғары білім сапасын қамтамасыз ету стандарттары мен ұсыныстары/

5. Жалпы ережелер

5.1 Медициналық білім беру ұйымдарын мамандандырылған аккредиттеу оларға қол жеткізу деңгейлерін ескеріп, аталған стандарттардың негізгі ережелері мен талаптарына сәйкес жүргізіледі және келесілерді қамтиды:

1 стандарт «Миссия және құндылықтар»;
2 стандарт «Білім беру бағдарламасы»;

3 стандарт «Студенттерді бағалау»;
4 стандарт «Студенттер»;
5 стандарт «Академиялық штат»;
6 стандарт «Білім беру ресурстары»;
7 стандарт «Сапаны қамтамасыз ету»;
8 стандарт «Басқару және әкімшіліктендіру»;
9 стандарт «Үздіксіз жақсарту».

5.2. Мамандандырылған аккредиттеу стандарттары Дүниежүзілік медициналық білім беру Федерациясының (WFME) негізгі медициналық білім беру сапасын жақсарту жөніндегі (2015, 2020 ж.қайта қарау) және еуропалық жоғары білім беру кеңістігіндегі сапаны қамтамасыз ету стандарттары мен нұсқауларымен (ESG 2015 ж.) үйлестірілген халықаралық стандарттарына негізделген.

5.3. Стандарттар студенттердің оқуына, әл-ауқатына және оқу жетістіктеріне ықпал ету үшін медициналық мектеп (медициналық білім беру ұйымы) ұйымдастыратын немесе ұсынатын барлық процестер мен іс-шаралар жиынтығын қамтитын білім беру бағдарламасының компоненттерін қарастырады.[13] барлығы 127 стандарт, оның ішінде базалық стандарттар-104 және жақсарту стандарттары-23.

5.4 Юазалық медициналық білім берудің білім беру бағдарламасын аккредиттеу стандарттары базалық медициналық білім берудің сапасын жақсарту жөніндегі ДМБФ халықаралық стандарттарының негізінде әзірленді, 2020 жылы қайта қарастырылды. ДМБФ стандарттарының жаңа нұсқасы өзгертілген және олардың ресурстарына, ерекшеліктеріне, мақсаттарына және даму деңгейіне қарамастан ұлттық реттеуші (уәкілетті) органдар мен білім беру ұйымдарының қажеттіліктерін қанағаттандыруға мүмкіндік беретін қағидаттарға негізделген.

5.5 Стандарттар белгіленген және жаңартылатын реттеуші (нормативтік) жүйелерді ескере отырып, бұрын қолданыста болған және жаңа білім беру бағдарламаларын, медициналық мектептерді және жұмыс істеп тұрған медициналық білім беру ұйымдарын аккредиттеу үшін қолданылуы мүмкін.[13]

«Медицина мектебі» немесе «Медицина мектебі» анықтамасы стандарттарда қолданылады, ол Қазақстан Республикасының жоғары кәсіптік және/немесе жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымының медицина факультетін білдіреді.

5.5 Аккредиттеу жөніндегі шешімді аккредиттеу стандарттарының талаптарын орындаудың сәйкестігіне білім беру бағдарламасын бағалаудың АЕО сыртқы сараптама комиссиясы ұсынған нәтижелері негізінде Аккредиттеу Кеңесі қабылдайды.

5.6 Аккредиттеу Кеңесі медициналық білім беруді аккредиттеу жөніндегі ДДСҰ/ДМБФ басшылық қағидаттарына сәйкес қалыптастырылған және оған ҚР Парламентінің, ҚР БҒМ, ҚР ДСМ, Білім және ғылым ұйымдарының, кәсіптік қауымдастықтардың, жұмыс берушілердің,

жұртшылықтың, студенттер мен халықаралық сарапшылардың өкілдері кіреді.

6. Мамандандырылған аккредиттеу стандарттарын енгізудің негізгі мақсаттары

6.1 Мамандандырылған аккредиттеу стандарттарын енгізудің негізгі мақсаттары:

6.1.1 жоғары кәсіптік білім беру сапасын қамтамасыз етудің үздік халықаралық практикасы қағидаттарымен Үйлестірілген институционалдық және ұлттық деңгейде сапаны ішкі және сыртқы қамтамасыз ету жүйесін енгізу;

6.1.2 студенттер, академиялық қызметкерлер, медициналық білім беру ұйымының басшылығы мен әкімшілігі қолдайтын сапа мәдениетін дамытуға ықпал ету;

6.1.3 аккредиттеу стандарттарының талаптарын орындаудың сәйкестігін сыртқы бағалау және медицина саласындағы білім беру бағдарламасының сапасына кепілдік беру;

6.1.4 аккредиттелетін білім беру бағдарламасының сапасын үздіксіз жақсартуға және еңбек нарығының тез өзгеретін жағдайлары мен қажеттіліктерінің талаптарына сәйкес ресурстармен қамтамасыз етуге және ұлттық жоғары кәсіптік білім беру жүйесінің бәсекеге қабілеттілігіне қол жеткізуге жәрдемдесу;

6.1.5 медициналық білім беру ұйымының білім беру бағдарламасын аккредиттеу нәтижелері туралы жұртшылыққа және білім беру және денсаулық сақтау саласындағы уәкілетті органдарға шынайы ақпарат беру арқылы мемлекеттің, қоғамның мүдделерін және тұтынушылардың құқықтарын қорғау.

7. Мамандандырылған аккредиттеудің сапасын қамтамасыз ету және жүргізу қағидаттары

7.1 Жоғары кәсіптік білім беру сапасын қамтамасыз ету және сыртқы бағалау келесі қағидаттарға негізделген:

7.1.1 еріктілік - аккредиттеу рәсімі ерікті негізде және медициналық білім беру ұйымының институционалдық дербестігін тану негізінде жүргізіледі;

7.1.2. жауапкершілік-аккредиттеу процесі барлық мүдделі тараптармен (ЖОО, студенттер, кәсіптік ұйымдар және денсаулық сақтау мамандары, мемлекет) жауапкершілік пен қарым-қатынасты, өзара іс-қимылды нақты айқындайды, келісілген стандарттармен және басшылықтармен, аккредиттеу жүйесін дамыту үшін қажетті ресурстармен және инновациялармен қамтамасыз етіледі, құзыретті сарапшылар қолдайды;

7.1.3 ашықтық - ішкі және сыртқы бағалау барлық мүдделі тараптар үшін процесс және рәсімдер, бағдарламалық аккредиттеу стандарттары, өзін-

өзі бағалау және сыртқы бағалау жүргізу нұсқаулықтары бойынша ақпаратқа қол жеткізуді қамтамасыз ете отырып, ашық және ашық түрде жүргізіледі;

7.1.4 тәуелсіздік-сыртқы бағалау, аккредиттеу бойынша шешім қабылдау үшінші тұлғаларға (уәкілетті және мемлекеттік органдарға, медициналық білім беру ұйымының әкімшілігіне және қоғамдық пікірге)қарамастан, шынайы ақпарат және сыртқы сараптамалық бағалаудың алынған нәтижелері негізінде жүргізіледі;

7.1.5 объективтілік-бағдарламалық ерекшеліктерді ескере отырып, аккредиттеудің нақты белгіленген критерийлері мен стандарттарын қолдана отырып, сыртқы бағалауды жүргізу және сыртқы бағалау нәтижелері мен ССК ұсынымдары негізінде аккредиттеу бойынша шешім қабылдау;

7.1.6 құпиялылық-берілген ақпарат және мамандандырылған өзін-өзі бағалау туралы есеп деректері және білім беру бағдарламасын сырттай бағалау кезінде алынған ақпарат қатаң құпия болып табылады;

7.1.7 тиімділік-сыртқы бағалау білім беру бағдарламасының ішкі ортасы мен сапасын қамтамасыз ету тетіктерін жақсартуға, сапа мәдениетін дамытуға ықпал ететін және сапаны қамтамасыз етудің ішкі және сыртқы тетіктері арасындағы байланысты қамтамасыз ететін түпкілікті нәтижеге бағдарланған.

8. Мамандандырылған аккредиттеу процесінің кезеңдері мен негізгі элементтері

8.1 Аккредиттеу процесі келесі негізгі элементтер мен кезеңдерді қамтиды:

8.1.1 медициналық білім беру ұйымының аккредиттеу органына өтінішті және білім беру бағдарламасының қысқаша сипаттамасын ұсынуы;

8.1.2 аккредиттеу органы мен медициналық білім беру ұйымы арасында рәсімнің құны мен орындау мерзімдері көрсетіле отырып, кемінде 6 ай болуы тиіс білім беру бағдарламасын аккредиттеуді жүргізу туралы екі жақты шартқа қол қою;

8.1.3 аталған стандарттың критерийлері мен талаптарына сәйкес білім беру бағдарламасын өзін-өзі бағалау рәсімі және аккредиттеу органына үш тілде (мемлекеттік, орыс және ағылшын) өзін-өзі бағалау туралы есеп беру;

8.1.4 аккредиттеу органында білім беру бағдарламасының өзін-өзі бағалау туралы есебін қарау және сараптамалық бағалау;

8.1.5 сыртқы бағалау рәсімі-білім беру бағдарламасын бағалауды жүргізетін аккредиттеу органының сыртқы сараптау комиссиясының медициналық білім беру ұйымына (ЖОО) баруы, Аккредиттеу кеңесі үшін есеп пен ұсынымдар жасайды;

8.1.6 ССК қорытынды есебін дайындау және оны Аккредиттеу кеңесіне ұсыну;

8.1.7 білім беру бағдарламасын аккредиттеу туралы мәселені қарау және ССК ұсынған материалдар мен ұсынымдар негізінде аккредиттеу органының Аккредиттеу кеңесінің түпкілікті шешім қабылдауы;

8.1.8 оң шешім болған жағдайда аккредиттеу органының веб-сайтында білім беру бағдарламасын аккредиттеу туралы есепті жариялау;

8.1.9 ССКесебінде қамтылған ұсынымдар негізінде медициналық білім беру ұйымы (ЖОО) қабылдаған ескертулердің жойылуын тексеру үшін кейінгі рәсімдер;

8.2 Мамандандырылған (бағдарламалық) аккредиттеу рәсімі «Білім туралы» Қазақстан Республикасының 2007 жылғы 27 шілдедегі № 319-III Заңына сәйкес (11.07.2021 ж. жағдай бойынша өзгерістер мен толықтырулармен) ұйымның өтініші бойынша Медициналық білім беру ұйымдарының қаржы қаражаты есебінен жүргізіледі;

8.3 Өзін-өзі бағалау кезеңінде аккредиттеу органы Медициналық білім беру ұйымына (ЖОО) консультациялық қызметтер көрсетеді, оның ішінде аккредиттелетін ұйыммен күні мен уақытын алдын ала келісу бойынша жалпы ұзақтығы 6 сағат офлайн және/немесе онлайн форматта оқыту семинарларын өткізеді;

8.4 Өзін-өзі бағалау рәсімі аяқталғаннан кейін медициналық білім беру ұйымы болжамды сапарға дейін 2 айдан кешіктірмей білім беру ұйымының ресми бланкісінде ілеспе хатпен бірге аккредиттеу органына білім беру бағдарламасының өзін-өзі бағалау жөніндегі есебінің 3 данасын үш тілде (мемлекеттік, орыс, ағылшын тілдері) жібереді. Есептердің барлық даналарына медициналық білім беру ұйымының бірінші басшысы қол қоюы керек;

8.5 Есептерді сараптама комиссиясының барлық мүшелері медициналық білім беру ұйымына барғанға дейін мұқият зерттейді. Осыдан кейін мамандандырылған (бағдарламалық) өзін-өзі бағалау нәтижелерінің дұрыстығын бағалау үшін ССК бару жүзеге асырылады;

8.6 Медициналық білім беру ұйымының ССК бару мерзімдерін аккредиттеу органы айқындайды және 2-4 күнді құрайды;

8.7 ССК құрамы аккредиттеу органы ұсынған және сертификаттаған, сондай-ақ ЖОО, ғылыми ұйымдар/орталықтар, кәсіптік қауымдастықтар, қоғамдық бірлестіктер мен жұмыс берушілер ұсынған сарапшылардың деректер базасынан қалыптастырылады.

8.8 Медициналық білім беру ұйымындағы ССК жұмысының регламенті аккредиттеу органы бекіткен медициналық білім беру ұйымына барған кезде стандарт пен сыртқы бағалау жөніндегі нұсқаулыққа сәйкес жүзеге асырылады. Жаңа білім беру бағдарламаларын бағалау АЕО жаңа білім беру бағдарламаларын сыртқы бағалау туралы басшылықтың талаптарына сәйкес жүргізіледі;

8.9 Білім беру бағдарламасын сырттай бағалау қорытындылары туралы қорытынды есепті сарапшылар аккредиттеу органына ССК сапары аяқталғаннан кейін 14 (он төрт) жұмыс күнінен кешіктірмей ұсынады. Қорытынды есепте міндетті түрде жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдары қызметінің үлгілік қағидаларының, МЖМБС және аккредиттеу стандарттарының орындалуын бағалау, сондай-ақ білім беру

бағдарламасын жетілдіру жөніндегі ұсынымдар қамтылуға тиіс. Осыдан кейін ұсынымдар туралы есепті аккредиттеу органы нақты қателіктермен танысу және түзету үшін білім беру ұйымына жібереді. Ол үшін 7 (жеті) күнтізбелік күн беріледі. Осыдан кейін есеп 7 (жеті) күнтізбелік күн ішінде есептің қорытынды нұсқасын дайындау үшін аккредиттеу органына және ССК мүшелеріне жіберіледі. ССК қорытынды есебі отырысқа екі апта қалғанда аккредиттеу кеңесіне жіберіледі.

Аккредиттеуден кейінгі мониторинг жүргізу кезеңінде ССК ұсынымдары бойынша түзету іс-шараларының жоспарын әзірлеу үшін ССК қорытынды есебі мен ССК ұсынымдары негіз болып табылады.

8.10 Аккредиттеу кеңесінің шешім қабылдауы білім беру бағдарламасының өзін-өзі бағалау жөніндегі есебі, қорытынды есебі және сыртқы сараптама комиссиясының ұсынымдары негізінде жүзеге асырылады.

9. Аккредиттеу бойынша шешім қабылдау

9.1. Аккредиттеу кеңесі аккредиттеу бойынша келесі шешімдер қабылдайды:

1) толық аккредиттеу - 5 жыл мерзімге аккредиттеу;
2) 3 жыл кезеңіне аккредиттеу (жаңа білім беру бағдарламаларына қатысты);
3) шартты аккредиттеу- ЖОО қайта бару арқылы шартты түрде 1 жылға аккредиттеу;
4) аккредиттеуден бас тарту;
5) аккредиттеу туралы куәлікті қайтарып алу;

9.2 5 жыл кезеңіне толық аккредиттеу туралы шешім, егер:

Негізгі стандарттар: кем дегенде 80% толық сәйкестікті көрсетуі керек және 20% аспауы керек,

Сапаны жақсарту стандарттары: кем дегенде 60% толық сәйкестікті көрсетуі керек және 40% аспауы керек.

Осы талаптарды орындау кезінде білім беру бағдарламасы 5 (бес) жыл кезеңіне толық аккредиттеуге ұсынылуы мүмкін және білім беру ұйымы келесі кезеңге – аккредиттеуден кейінгі мониторингке өтеді.

Білім беру ұйымы жоғарыда аталған талаптарды сақтамаған жағдайда, ССК келесі ұсыныстар беруге құқылы: шартты түрде аккредиттеу, аккредиттемеу (1 және одан да көп аккредиттеу стандарттары бойынша сәйкессіздік анықталды).

9.3 3 (үш) жыл кезеңіне арналған шешім ағымдағы оқу жылында іске асырылуы басталған және/немесе студенттер бітірмейтін жаңа білім беру бағдарламаларына қатысты қабылданады. Бұл шешім, егер аккредиттеудің базалық стандарттарының 80% астамы орындалған болса, 20% дейін білім беру ұйымы қысқа мерзімде (бір жылға дейін) сыни болып табылмайтын және орындалатын ішінара орындалуын көрсеткен жағдайда қабылданады, бұл аккредиттеуден кейінгі мониторинг шеңберінде есепте көрсетілетін болады. Бұл жағдайда ССК сараптамалық қорытындысында ескертулер жоқ,

аккредиттеу стандарттарына сәйкессіздіктер болмайды. Бұл жағдайда білім беру ұйымы келесі кезеңге – аккредиттеуден кейінгі мониторингке көшеді.

9.4 1 (бір) жыл кезеңіне шартты аккредиттеу туралы шешім, сол аккредиттеу органы қайта сыртқы бағалау жүргізу шартымен, егер:

Базалық стандарттардың 21% астамы және жақсарту стандарттарының 41% астамы жартылай орындалды немесе 9 стандарттың кем дегенде біреуі орындалмады, ал проблемалардың ауырлығы ССК қорытынды есебінде және шартты аккредиттеу туралы шешімнің негіздемесінде көрсетіледі. Бұл жағдайда білім беру ұйымы жылдың шешім қабылданған күнінен кейінгі мерзім ішінде ССК ұсынымдары (ескертулері) бойынша түзету іс-шараларын жүргізеді, аккредиттеу туралы жаңа шарт шеңберінде білім беру бағдарламасының өзін-өзі бағалау жөніндегі есебін жасайды және осы аккредиттеу стандарттарының 8.4-тармағының талаптарына сәйкес шартты аккредиттеу туралы шешім қабылдаған аккредиттеу органына өзін-өзі бағалау жөніндегі есепті береді. Білім беру бағдарламасын аккредиттеуді жүргізу мерзімдері мен шарттары жаңадан жасалған және жасалған аккредиттеу туралы шартта жазылады.

9.5 Стандарттардың көп бөлігі орындалмаса, аккредиттеуден бас тарту туралы шешім қабылданады, бұл бірнеше жыл қажет болатын кемшіліктер мен мәселелердің ауырлығын білдіреді. Білім беру ұйымы аккредиттеу рәсіміне білім беру бағдарламасын аккредиттеу туралы теріс шешім қабылданғаннан кейін кемінде бір жыл өткен соң кірісуге құқылы.

9.6 Білім беру бағдарламасын аккредиттеу туралы куәлікті оның қолданылу кезеңінде кері қайтарып алу туралы шешім мынадай жағдайларда қабылданады:

9.6.1 Білім беру саласындағы уәкілетті органның білім беру бағдарламасының лицензиясының және/немесе медициналық білім беру ұйымының білім беру қызметіне лицензияның қолданылуын тоқтата тұруы;

9.6.2 Білім беру саласындағы уәкілетті органның медициналық білім беру ұйымының білім беру қызметіне бас лицензияны қайтарып алуы;

9.6.3 Аккредиттеуден кейінгі мониторинг шарттарын бұзу (осы стандарттардың 10-бөлімі);

9.6.4 Білім беру ұйымының өз қызметкерлеріне, оқытушыларына және білім алушыларына қатысты сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясатын жүйелі түрде бұзуы, тиісті уәкілетті және бақылаушы органдар осындай фактілерді Құжаттамалық растаумен және жария етумен.

9.7 Білім беру бағдарламасын аккредиттеу туралы куәлікті кері қайтарып алу туралы шешім Аккредиттеу кеңесінің хаттамасымен ресімделеді және білім беру ұйымының бірінші басшысының атына ресми хатпен жіберіледі, кейіннен білім беру саласындағы уәкілетті органды жазбаша хабардар етеді.

9.8 Білім беру бағдарламасын аккредиттеу туралы куәлікті кері қайтарып алу туралы шешім Білім беру ұйымын Болон процесі және ҚР БҒМ академиялық ұтқырлық орталығының тізілімінен шығаруға алып келеді, бұл

аккредиттеудің бұрын қол жеткізілген барлық нәтижелерінің күшін жоюға әкеп соғуы мүмкін және аккредиттеу процесінің барлық кезеңдерінен қайта өту міндетіне әкеп соғады.

9.9 Білім беру бағдарламасын аккредиттеу туралы оң шешім қабылданғаннан кейін аккредиттеу органы білім беру ұйымына Аккредиттеу кеңесі шешімінің нәтижелері бар ресми хат және аккредиттеу туралы куәліктің түпнұсқасын жібереді.

9.10 Білім беру бағдарламасын аккредиттеу туралы шешім 3-тізілімге (аккредиттелген білім беру бағдарламалары) енгізу үшін ҚР БҒМ Болон процесі және академиялық ұтқырлық орталығына жіберіледі және аккредиттеу органының веб-сайтында орналастырылады;

9.11 Шартты аккредиттеу туралы шешім қабылданған жағдайда білім беру ұйымы аккредиттеу органы белгілеген апелляциялық рәсімге сәйкес Аккредиттеу кеңесінің шешіміне шағымдануға құқылы.

9.12 Білім беру бағдарламасы аккредиттелген мәртебесін растау үшін аккредиттеудің белгіленген кезеңі аяқталғаннан кейін қайта аккредиттеуден өтеді және білім беру бағдарламасын аккредиттеу туралы сертификаттың қолданылу мерзімі аяқталғанға дейін 12 (он екі) ай бұрын аккредиттеу органына өтінім жіберуге тиіс.

10. Аккредиттеуден кейінгі мониторинг

10.1 Аккредиттеуден кейінгі мониторинг (АКМ) білім беру бағдарламасын аккредиттеудің ажырамас құрамдас бөлігі және маңызды кезеңі болып табылады және оны білім беру ұйымы аккредиттеу туралы куәліктің қолданылу кезеңінде мүлтіксіз орындауы тиіс.

10.2 Аккредиттеу органы білім беру бағдарламасын аккредиттеу туралы куәліктің қолданылу кезеңі ішінде білім беру ұйымымен қосымша келісімдер жасаспай, аккредиттеуден кейінгі мониторинг жүргізеді.

10.3 Білім беру бағдарламасының аккредиттеуден кейінгі мониторингі:

10.3.1 аккредиттеу органына аккредиттеу туралы куәліктің қолданылу кезеңіне ССК ұсынымдары негізінде білім беру бағдарламасын жақсарту жөніндегі іс-шаралар жоспарын ұсыну. Жоспар білім беру ұйымы білім беру бағдарламасын аккредиттеу туралы оң шешім алғаннан кейін 30 (отыз) күнтізбелік күн ішінде ұсынылады;

10.3.2 орындаудың тиісті құжаттамалық растамаларымен (құжаттардың сапалы көшірмелері және/немесе электрондық нұсқалары) ССК ұсынымы негізінде жақсарту жоспарының орындалуы туралы жыл сайынғы есептерді уақтылы ұсыну. Есеп аккредиттеу органына оның тарапынан қосымша хабарламаларсыз немесе ресми сұрау салуларсыз жіберіледі, бұл ретте білім беру бағдарламасын аккредиттеу туралы куәлікті берудің күнтізбелік күні кезекті есепті берудің болжамды күні болып табылады.

10.3.3 аккредиттеу жөніндегі сарапшы мен аккредиттеу органы өкілінің білім беру ұйымына жаңа білім беру бағдарламасы аккредиттелген жағдайда ССК ұсынымдарының орындалуын бағалау үшін сапары. Сапар аккредиттеу

туралы куәлік берілгеннен кейін 1,5 жылдан кейін жүзеге асырылады және әдетте 1-2 күнге созылады. Сапар күні білім беру ұйымымен келісіледі.

10.4 Білім беру ұйымы аккредиттелген білім беру бағдарламасындағы АКМ кезеңінде болған кез келген елеулі өзгерістер туралы аккредиттеу органын хабардар етуі тиіс.

10.5 Аккредиттеу органы білім беру ұйымына оқытудың сапасына және/немесе аккредиттелген білім беру бағдарламасын тиісінше іске асырмауға қатысты келіп түскен шағымдарды қарау жөніндегі сарапшылар комиссиясын жіберуге құқылы.

10.6 Егер білім беру ұйымы осы стандарттардың 10.3, 10.4-тармақтарының талаптарын бұзған жағдайда, аккредиттеу органы білім беру бағдарламасын аккредиттеу туралы куәліктің қолданылуын тоқтата тұруға құқылы. Бұл ретте білім беру бағдарламасын аккредиттеу туралы куәліктің қолданылуын тоқтата тұру туралы шешім АКМ талаптарын бұзушылықтар жойылғанға дейінгі кезеңге қабылданады. Бұл шешім аккредиттеу органы Бас директорының бұйрығымен ресімделеді және хабарлама-хат білім беру ұйымына жіберіледі.

11. Аккредиттеу стандарттарына өзгерістер мен толықтырулар енгізу тәртібі

11.1 Өзгерістер мен толықтырулар оны одан әрі жақсарту мақсатында қолданыстағы аккредиттеу стандартына енгізіледі. Ол үшін аккредиттеу органы мүдделі тараптармен, сарапшылармен, аккредиттелген білім беру ұйымдарының өкілдерімен кері байланыс жүргізеді.

11.2 Стандартқа өзгерістер мен толықтырулар енгізуді аккредиттеу органы жүзеге асырады.

11.3 Мүдделі тараптар қолданыстағы стандартқа өзгерістер мен толықтыруларға бастамашылық жасаған жағдайда ұсыныстар мен ескертулер аккредиттеу органына жіберіледі.

11.4 Аккредиттеу органы олардың негізділігі мен орындылығы туралы ұсыныстар мен ескертулерді зерттейді.

11.5 Медициналық білім беру ұйымын (ЖОО) аккредиттеудің қолданыстағы стандартына өзгерістер мен толықтырулар олар мақұлданғаннан кейін қолданыстағы стандартқа өзгерістер енгізіле отырып, аккредиттеу органы Бас директорының бұйрығымен жаңа редакцияда бекітіледі.

11.6 Аккредиттеу стандарты әр 5 жыл сайын қайта қаралады.

12. АККРЕДИТТЕУ СТАНДАРТТАРЫ

1 стандарт. МИССИЯ ЖӘНЕ ҚҰНДЫЛЫҚТАР

1.1 Миссия туралы мәлімдеме

1.1.1 Медициналық мектепте құндылықтарды, басымдықтар мен мақсаттарды, медицинадағы ғылыми зерттеулерге қол жеткізуді және *жаһандық денсаулық аспектілерін*, *қоғам денсаулығының мәселелерін*, медициналық көмек көрсету жүйесінің қажеттіліктерін және тиісті бағыт бойынша құзыретті дәрігерді даярлауға мүмкіндік беретін *әлеуметтік жауапкершіліктің* басқа да аспектілерін қамтитын *білім беру бағдарламасының ресми жарияланған миссиясы* бар:

– дипломға дейінгі деңгейде (интернатураны қоса алғанда);

– *денсаулық сақтаудың кез келген саласында одан әрі мансап үшін тиісті негізбен;*

– денсаулық сақтау секторының белгіленген талаптарына сәйкес маман дәрігердің функцияларын орындауға қабілетті.

– жоғары оқу орнынан кейінгі оқу үшін дайындалған;

– өмір бойы білім алу міндеттемесімен.

1.1.2 медициналық мектеп миссияны мүдделі тараптар мен *денсаулық сақтау секторының* [1] *назарына жеткізеді.* Білім беру бағдарламасының миссиясы мен көзқарасы білім беру ұйымының миссиясы мен көзқарасына сәйкес келуі керек.

1.1.3 Медициналық мектеп өзінің стратегиялық мақсаттарын, құндылықтарын, білім беру мақсаттарын, ғылыми-зерттеу қызметін және денсаулық сақтау жүйесімен және қоғаммен қарым-қатынасын, медициналық көмек көрсетумен байланысын қысқаша және анық сипаттайды.

1.1.4 Медициналық мектеп мәлімделген миссиялардың білім беру бағдарламасы мен сапаны қамтамасыз етуді қалай анықтайтынын және әсер ететінін сипаттайды.

1.2 Білім беру бағдарламасының миссиясын қалыптастыруға қатысу

1.2.1 Медициналық мектеп миссияны әзірлеу кезінде *негізгі мүдделі тараптардың* қатысуы және қатысу дәрежесін және олардың консультацияларын анықтады.

1.2.2 Медициналық мектеп мәлімделген миссияның басқа *мүдделі тараптардың* пікірлері мен ұсыныстарына негізделуін қамтамасыз етеді.

1.3 Институционалдық автономия және академиялық еркіндік

1.3.1 Медицина мектебі академиялық қызметкерлер, оқытушылар мен әкімшіліктер жауапты болатын өз саясаттарын әзірлеу және енгізу үшін *институционалдық дербестікке* ие, әсіресе білім беру бағдарламасын әзірлеуге және білім беру бағдарламасын іске асыруға қажетті бөлінген ресурстарды пайдалануға қатысты.

1.3.2 Медициналық мектеп өз қызметкерлері мен студенттеріне академиялық еркіндікке кепілдік береді

---

[1] әрі қарай, курсивпен мәтін көрсетіледі, оның түсіндірмесі 3 "Терминдер және анықтамалар" бөлімінде берілген

– осы білім беру бағдарламасын жоспарлауға, әзірлеуге және іске асыруға қатысты денсаулық сақтау мәселелерін сипаттау мен талдауда әртүрлі көзқарастарға сүйенуге болады,

– білім беру бағдарламасын кеңейтпей, нақты пәндердің мазмұнын жақсарту үшін жаңа ғылыми зерттеулердің нәтижелерін пайдалану мүмкіндігі.

2 стандарт. БІЛІМ БЕРУ БАҒДАРЛАМАСЫ

2.1 Білім беру бағдарламасын оқытудың соңғы нәтижелері

2.1.1 Медицина мектебі студенттердің білім беру бағдарламасын аяқтаған кезде қол жеткізуі тиіс оқытудың соңғы нәтижелерін, сондай-ақ оқу курсының әрбір құрамдас бөлігі үшін күтілетін оқу нәтижелерін құндылықтарға, мінез-құлыққа, дағдыларға, білімге және дәрігер болуға дайындыққа қатысты не күтілетінін анық және анық сипаттайтын және ұсынатындай етіп анықтады.

2.1.2 медициналық мектеп білім беру ұйымының мәлімделген миссиясына білім беру бағдарламасының күтілетін оқу нәтижелерінің сәйкестігін қамтамасыз етеді.

2.1.3 Медицина мектебі оқытудың күтілетін нәтижелері ұлттық реттеуші (уәкілетті) органдар белгілеген білім беру стандарттарына немесе үкімет пен жұмыс берушілердің талаптарына қалай сәйкес келетінін зерттейді және талдайды.

2.1.4 Медициналық мектепте оқу курсының әрбір компонентін немесе бөлігін аяқтаған кезде студенттер қол жеткізуі қажет білім, дағдылар мен мінез-құлықты қамтитын оқытудың нақты нәтижелерін талдау тетіктері бар. Білім беру бағдарламасының осы оқу нәтижелерін өлшенетін (бағалауға болатын) әртүрлі тәсілдермен көрсетуге болады.

2.1.5 Медицина мектебі оқытудың соңғы нәтижелерін білім беру бағдарламасының мазмұнын әзірлеу және анықтау, сондай-ақ оқыту нәтижелерін бағалау және оқу курсын (білім беру бағдарламасын) бағалау үшін негіз ретінде қалай пайдалануға болатынын қарастырады.

2.1.6 Медициналық мектеп білім беру бағдарламасында *қоғамдық денсаулық* сақтау құзыреттерін дамытуға ықпал ететін және қоршаған ортаның өзгеруіне, денсаулық қажеттіліктері мен халықтың қажеттіліктеріне жауап беру білімі мен қабілетін қамтитын оқытудың нақты тұжырымдалған күтілетін нәтижелері болуын қамтамасыз етеді.

2.1.7 Медициналық мектеп *мінез-құлық кодексіне сәйкес студенттің басқа білім алушыларға, дәрігерлерге, оқытушыларға, емделушілерге және олардың туыстарына қатысты жауапкершілігі мен міндеттемелерін орындауын қамтамасыз етеді.*

2.1.8 Медициналық мектеп бітіргеннен кейін талап етілетін оқытудың түпкілікті нәтижелерінің жоғары оқу орнынан кейінгі оқытуда талап етілетіндермен байланысын анықтап, үйлестіруі керек; студенттерді

медицина мен денсаулық сақтауда ғылыми зерттеулер жүргізуге тарту нәтижелерін айқындау керек.

2.2 Білім беру бағдарламасын ұйымдастыру және құрылымы

2.2.1 Медициналық мектеп *білім беру бағдарламасының пайдаланылатын моделінің* принциптерін қоса алғанда, **мазмұнын, түпкілікті нәтижелерін (білім, дағдылар, кәсіби құндылықтар мен көзқарастар), пәндерді, практикалық және клиникалық дайындықты** және білім беру бағдарламасының компоненттерінің оқу пәндері арасындағы өзара байланысты әзірледі және құжаттады.

2.2.2 Медициналық мектеп негізгі биомедициналық, мінез-құлық, әлеуметтік және клиникалық пәндер арасындағы сәйкес қатынасты қамтамасыз ету үшін білім беру бағдарламасының *циклдары мен басқа элементтерінің мазмұнын, көлемін және реттілігін* **сипаттайды**.

2.2.3 Медициналық мектеп өзінің білім беру бағдарламасында:

- сабақтас *пәндердің көлденең интеграциясын* қамтамасыз етеді;
- негізгі биомедициналық, мінез-құлық және әлеуметтік пәндермен клиникалық *пәндердің тігінен интеграциясын* қамтамасыз етеді;
- студенттерге элективтерді таңдауға мүмкіндік береді;
- міндетті компоненттер мен элективтердің немесе таңдау бойынша арнайы компоненттердің үйлесімін қамтитын білім беру бағдарламасының міндетті және сайланбалы бөлігі арасындағы теңгерімді айқындайды;
- дәстүрлі емес, дәстүрлі немесе балама тәжірибені қамтитын қосымша медицинамен байланысты анықтайды.

2.2.4 Медициналық мектеп білім беру бағдарламасын игеру нәтижесінде алынған біліктіліктің *студенттерге нақты анықталуын және түсіндірілуін* және жоғары кәсіптік білім берудегі *ұлттық біліктілік шеңберінің белгілі бір деңгейіне*, демек, еуропалық жоғары білім беру кеңістігіндегі (EQF) біліктілік шеңберіне сәйкес келуін қамтамасыз етеді. (**ESG 1.2**).

2.2.5 Медициналық мектеп білім беру бағдарламасы студенттерге академиялық білімді де, олардың **жеке дамуына** әсер ететін және болашақ мансабында қолдануға болатын қажетті дағдылар мен дағдыларды да қамтамасыз етеді (**ESG G 1.2**).

2.2.6 Медициналық мектеп білім беру бағдарламасын әзірлеу кезінде мыналарды қамтамасыз етеді:

- білім беру бағдарламасының мақсаттарының институционалдық стратегияға сәйкестігі және оқытудың нақты нәтижелерінің болуы;
- студенттердің және басқа да мүдделі тараптардың бағдарламаны әзірлеуге қатысуы;
- білім беру бағдарламасын іске асыру сапасына сыртқы сараптамалар мен бақылау тексерулерінің нәтижелері есепке алынуы үшін;
- бағдарламаны игеру процесінде студенттің үнемі алға жылжуы,

жеке өсуі және дамуы;

– бағдарламада анықталған студенттердің жүктемесін орындау (мысалы, ECTS);

– өндірістік практикадан өту үшін орын беру (қажет болған жағдайда);

– білім беру бағдарламасын ресми бекіту процесі (**ESG G 1.2**)

2.2.7 Медициналық мектеп студенттердің өмір бойы оқу процесі мен оқу мәдениеті үшін жауапкершілігін ынталандыру және қолдау үшін студенттерге **бағытталған оқытуды** қолдануды қамтамасыз етеді.

2.2.8 Медицина мектебі білім беру бағдарламасының *теңдік қағидаттарына сәйкес жүзеге асырылуын қамтамасыз етеді.*

2.3 Білім беру бағдарламасының мазмұны

2.3.1 Медициналық мектеп білім алушыларды **құзыретті түлектердің** рөліне дайындау және оларды **кейінгі дипломнан кейінгі даярлау** (мамандандыру) үшін қажетті компоненттерді білім беру бағдарламасына енгізуді негіздей алады.

2.3.2 Медициналық мектеп білім беру бағдарламасының мазмұнына кемінде **үш негізгі бағыт** кіретініне кепілдік береді:

- *клиникалық ғылымды түсіну мен қолданудың негізгі пәндері болып табылатын негізгі биомедициналық ғылымдар;*
- *оқуды аяқтағаннан кейін пациенттерді емдеуге тиісті жауапкершілікті алу үшін студентке қажетті білім мен тиісті кәсіби дағдыларды қамтитын клиникалық ғылымдар мен дағдылар;*
- *жергілікті контекстке және мәдени ерекшеліктерге қатысты және кәсіби практика принциптерін, соның ішінде этиканы қамтитын мінез-құлық және әлеуметтік ғылымдар.*

2.3.3 Медициналық мектеп барлық салалардағы білім беру бағдарламасының **мазмұны** студенттің күтілетін оқу нәтижелеріне қол жеткізуіне және оқуды аяқтағаннан кейін клиникалық дайындықтың немесе практиканың келесі кезеңіне сәтті өтуіне **жеткілікті болуын** қамтамасыз етеді.

2.3.4 Медициналық мектептің білім беру бағдарламасының мазмұны келесілерді қамтуы мүмкін:

- халықтың денсаулығын зерттеуді, ұлттық денсаулық сақтау жүйесін және медициналық көмек көрсету жүйесін қамтитын денсаулық сақтау жүйесі туралы ғылыми білім;
- психология, философия, тарих және өнерді қамтуы мүмкін гуманитарлық ғылымдар мен өнер.

2.4 Негізгі биомедициналық ғылымдар

2.4.1 Медициналық мектеп студенттердің клиникалық ғылыми білімді игеру және қолдану үшін іргелі болып табылатын ғылыми білімнің негіздерін, тұжырымдамалары мен әдістерін түсінуін қалыптастыру үшін

білім беру бағдарламасына *негізгі биомедициналық ғылымдарды* анықтады және енгізді.

2.4.2 Медицина мектебі білім беру бағдарламасында ғылыми, технологиялық және клиникалық әзірлемелер үшін биомедициналық ғылымдардың жаңа жетістіктерін; қоғамның және денсаулық сақтау жүйесінің ағымдағы және күтілетін қажеттіліктерін түзетіп, енгізуі **керек**.

2.5 Клиникалық ғылымдар

2.5.1 Медициналық мектеп өзінің білім беру бағдарламасында *клиникалық ғылымдардың* жетістіктерін анықтады және енгізді студенттерге кепілдік беру:

- *оқуды аяқтағаннан кейін жауапкершілікті өз мойнына алу үшін жеткілікті білім, клиникалық және* кәсіби дағдыларды *игереді;*
- халықтың денсаулығын нығайту, аурулардың алдын алу мәселелері бойынша практикалық тәжірибесі бар*;*
- ішкі аурулар, хирургия, психиатрия, жалпы дәрігерлік практика (отбасылық медицина), акушерлік және гинекология, педиатрия (қолданылатын жерде) сияқты негізгі клиникалық базаларда оқыту үшін саны бойынша жеткілікті бейіні бойынша тиісті пациенттермен байланыста *жеткілікті уақыт өткізеді*.

2.5.2 Медициналық мектеп *емделушінің қауіпсіздігіне* тиісті назар аудара отырып, клиникалық оқытуды жоспарлайды және жүргізеді*, бұл клиникалық оқыту мен практика базалары жағдайында студенттің орындайтын процедураларын бақылауды талап етеді.*

2.5.3 Медицина мектебі білім беру бағдарламасын қайта қарап, өзгертіп, клиникалық ғылымдардың жаңа жетістіктерін, ғылыми, технологиялық және клиникалық әзірлемелерді, қоғамның және денсаулық сақтау жүйесінің ағымдағы және күтілетін қажеттіліктерін енгізуі *керек*.

2.5.4 Медицина мектебі *әрбір студенттің нақты* емделушілермен ерте байланыста болуын, оның ішінде емделушіге медициналық көмек көрсетуге дәйекті тартылуын, тиісті клиникалық базаларда оқытушының бақылауымен емделушіні тексеру және/немесе емдеу кезінде жауапкершілікті қамтамасыз етуі *керек.*

2.5.5 Медициналық мектеп оқу бағдарламасының нақты кезеңіне сәйкес *клиникалық дағдыларды* оқытудың әртүрлі компоненттерінің құрылымын анықтады.

2.6 Ғылыми әдіс

2.6.1 Медициналық мектеп бүкіл оқу бағдарламасы бойынша студенттерге сабақ береді:

- аналитикалық және сыни ойлауды дамытуды қоса алғанда, ғылыми әдіснаманың принциптері;
- медицинадағы ғылыми зерттеу әдістері;
- оқытушылардың тиісті құзыреттілігін талап ететін және білім беру

бағдарламасының міндетті бөлігі болып табылатын және студенттерді шағын ғылыми - зерттеу жобаларын жүргізуге немесе қатысуға тартатын дәлелді медицина.

– *міндетті немесе элективті аналитикалық және эксперименттік зерттеулерді қамтитын таңдау компоненті ретінде іргелі немесе қолданбалы зерттеулердің элементтері, осылайша білім алушылар мен оқытушылардың денсаулық сақтауды кәсіби және әріптестер ретінде ғылыми дамытуға қатысуына ықпал етеді.*

2.7 Мінез-құлық және әлеуметтік ғылымдар және медициналық этика

2.7.1 Медициналық мектеп білім беру бағдарламасына жетістіктерді анықтайды және қамтиды: мінез-құлық ғылымдары, әлеуметтік ғылымдар, медициналық этика және медициналық құқықтану, олар әлеуметтік-экономикалық, демографиялық және мәдени жағдайларды түсіну үшін қажетті білімді, тұжырымдамаларды, әдістерді, дағдыларды және көзқарастарды қамтамасыз етеді. медициналық денсаулық проблемаларының себептері, таралуы мен салдары, сондай-ақ ұлттық денсаулық сақтау саласындағы білім. Денсаулық сақтау жүйесі және пациенттің құқықтары, бұл қоғам денсаулығының проблемаларын талдауға, тиімді қарым-қатынасқа, кәсіби (клиникалық) шешімдер қабылдауға және этикалық тәжірибеге ықпал етеді.

2.8 Білім беру технологиялары, оқыту әдістері және практикалық дайындық

2.8.1 Медициналық мектеп студенттердің білім беру бағдарламасында күтілетін оқу нәтижелеріне қол жеткізуін қамтамасыз ету үшін *білім беру технологияларын*, *оқыту әдістерін* және *практикалық дайындықты* пайдаланады.

2.8.2 Медициналық мектеп студенттерді ынталандыратын, дайындайтын және қолдайтын және студенттердің оқу процесіне жауапкершілікті қалыптастыруды қамтамасыз ететін *виртуалды оқыту (цифрлық, қашықтықтан, электронды) әдістерін қоса алғанда, оқыту және оқыту әдістерін* қолданады.

2.9 Білім беру бағдарламасын басқару

2.9.1 Медициналық мектепте білім беру *бағдарламасын жоспарлау және енгізу, оқытудың күтілетін нәтижелерін анықтау, сондай-ақ өз құрамында оқытушылар мен студенттердің өкілдігіне кепілдік беретін өкілеттіктері* бар білім беру бағдарламалары жөніндегі комитет бар.

2.9.2 Медициналық мектептің білім беру бағдарламасына инновацияларды *жоспарлау және енгізу* ***жөніндегі өкілеттіктері бар құрылымдық бөлімшесі бар*** және осы құрылымдық бөлімшенің құрамына *тиісті мүдделі тараптардың өкілдері енгізілгеніне кепілдік береді.*

2.9.3 Медициналық мектепте білім беру *бағдарламасын әзірлеу және бекіту процесі мен процедурасы* бар (**ESG G1.2**).

2.10 Медициналық практикамен және денсаулық сақтау жүйесімен байланыс

2.10.1 Медициналық мектеп білім беру бағдарламасы мен кәсіптік даярлықтың кейінгі кезеңдері (резидентура, үздіксіз кәсіптік даму) немесе оқуды аяқтағаннан кейін студент бастайтын практика арасындағы *операциялық байланысты* қамтамасыз етеді.

2.10.2 Медицина мектебі білім беру бағдарламасына жауапты құрылымдық бөлімшенің болуын қамтамасыз етуі керек:

- түлектер жұмыс істейтін ортаны зерттейді және білім беру бағдарламасын сәйкесінше өзгертеді;
- қоғаммен және жалпы қоғаммен кері байланыс негізінде білім беру бағдарламасын өзгертуді жүзеге асырады.

3 стандарт. СТУДЕНТТЕРДІ БАҒАЛАУ

3.1 Саясат және бағалау жүйесі

3.1.1 Медициналық мектеп студенттерді бағалау үшін қолданылатын саясатты, принциптерді, әдістер мен тәжірибелерді, соның ішінде емтихан тапсыру критерийлері мен өту ұпайларын, рұқсат етілген қайта тапсыру санын анықтады, әзірледі, мақұлдады, енгізді және жариялады және бағалаудың білім, дағдылар мен көзқарастарды қамтуын қамтамасыз етеді.

3.1.2 Медициналық мектеп бағалау әдістері мен нәтижелері *мүдделер қақтығысын* ескеретініне, бағалау процесі *сыртқы сарапшылар тарапынан сараптама үшін* ашық *және қолжетімді* болып табылатынына және бағалау *нәтижелерін апелляциялау* жүйесі пайдаланылатынына кепілдік береді.

3.1.3 Медициналық мектеп бағалау *әдістерінің сенімділігі мен дұрыстығын құжаттайды және бағалайды,* бұл *бағалау практикасының сапасын қамтамасыз етудің тиісті процесін талап етеді,* сондай-ақ қажет болған жағдайда бағалаудың жаңа әдістерін енгізеді; бағалау процесінің әділдігін, сапасы мен ашықтығын арттыру мақсатында *сыртқы емтихан алушыларды тартады*.

3.1.4 Медициналық мектеп бірыңғай (орталықтандырылған) басқару жүйесі арқылы бағалау саясатының оқыту мен оқытудың түпкілікті нәтижелері мен әдістеріне сәйкес келетін *көптеген тиісті бағалау әдістерін* қолдану арқылы іске асырылуын қамтамасыз етеді.

3.1.5 Медициналық мектеп бағалау саясатының *барлық мүдделі тараптардың* назарына жеткізілуін қамтамасыз етеді.

3.2 Оқытуға ықпал ететін және қолдайтын бағалау (Формативті бағалау)

3.2.1 Медициналық мектепте студенттерге олардың күшті және әлсіз жақтарын анықтайтын және алған білімдерін шоғырландыруға (шоғырландыруға) көмектесетін сындарлы кері байланысты үнемі қамтамасыз ететін формативті бағалау жүйесі бар.

3.2.2 Медицина мектебі білім алуға және интеграцияланған оқытуға жәрдемдесу *мақсатында білім беру бағдарламасының компоненттері бойынша* емтихандардың саны мен сипатын реттеуі керек*;* оқуды басқару және студенттің *академиялық жетістіктерін бағалау* үшін формативті (қорытынды) және жиынтық (аралық/аралық) бағалау арасындағы тиісті тепе-теңдікті қамтамасыз етуі керек.

3.3 Шешім қабылдауға ықпал ететін бағалау (жиынтық бағалау)

3.3.1 Медициналық мектеп оқу курсын аяқтағаннан кейін түпкілікті нәтижелерді бағалауға қолданылатын қорытынды (жиынтық) бағалау жүйесін әзірледі және енгізді; бағалау нәтижелері және студенттердің келесі оқу курсына ауысуы және оқуды аяқтауы туралы ақпарат береді.

3.3.2 Медициналық мектеп бағалау нәтижелері бойынша сенімді және сенімді сандық деректерді беретін бағалау әдістерін қолданады.

3.4 Сапаны бақылау

3.4.1 Медициналық мектеп бағалау рәсімдері мен әдістерінің *сапасын қамтамасыз ететін механизмдерді* қолданады.

3.4.2 Медициналық мектеп студенттерді бағалау нәтижелері туралы ақпараттың оқытушылар қызметінің, оқыту курстарының және жалпы білім беруді ұйымдастырудың **тиімділігін арттыру үшін** пайдаланылуын қамтамасыз етеді.

3.4.3 Медицина мектебі бағалаудың әрбір түрін, сондай-ақ жалпы бағалаудың бүкіл жүйесін үнемі қайта қарап, бағалау әдістерінің, бағалау жүйесінің, оқыту курстарының және білім беру бағдарламасының сапасын үздіксіз жақсарту үшін бағалау нәтижелері туралы мәліметтерді және мүдделі тараптардың кері байланысын пайдалануы тиіс.

4 стандарт. СТУДЕНТТЕР

4.1 Студенттерді іріктеу және қабылдау саясаты

4.1.1 медициналық мектепте *ресми түрде жарияланған және мақсаттары, принциптері, талаптары, студенттерді іріктеу және қабылдау критерийлері бар* саясаты бар*, олар орта мектептің оқу нәтижелері, басқа да тиісті академиялық тәжірибелер, қабылдау емтихандары мен сұхбаттар, дәрігер болуға деген ынтаны бағалау сияқты клиникалық тәжірибенің әртүрлілігінің негіздемелер мен іріктеу әдістерін* қамтиды.

4.1.2 Медицина мектебі студенттерді қабылдау және іріктеу саясатын әзірлеуде маңызды болып табылатын келесі мәселелерді қарастыруы керек:

- студенттерді қабылдау және іріктеу процесінің кезеңдері**;**
- қабылданатын студенттер саны (шетелдік студенттерді қоса алғанда) мен оқытудың барлық кезеңдеріндегі қолданыстағы материалдық-техникалық және кадрлық ресурстар, олардың тиісті оқуын қамтамасыз ету үшін қолжетімді инфрақұрылым арасындағы арақатынас,
- қабылданған студенттер контингентіндегі *теңдік* пен айырмашылық қағидатын сақтау,
- қабылдауды қабылдау және растау тетіктері,
- шағымдарды беру және қабылдау механизмдері,
- қайта өтініш беру ережелері, қабылдау мерзімдерін ауыстыру және студенттерді басқа білім беру бағдарламаларынан, медициналық мектептерден және жақын және алыс шетелдерден ауыстыру ережелері.

4.1.3 Медицина мектебі сәйкес мүдделі тараптармен консультациялар процесінде қабылдау саясатын, қабылданатын студенттердің саны мен контингентін мезгіл-мезгіл қайта *қарап, халықтың* және жалпы қоғамның денсаулығының қажеттіліктерін қанағаттандыру мақсатында реттеп отыруы *керек,* ол сондай-*ақ олардың жынысын, этникалық тегі мен тілін ескере отырып, студенттерді қабылдауды және аз қамтылған студенттерге арналған арнайы қабылдау саясатының әлеуетті қажеттілігін қарастырады отбасылар мен ұлттық азшылықтар.*

4.1.4 Медициналық мектеп келесі жағдайда болуы керек:

- іріктеу және қабылдау рәсімдері ұлттық саясатпен реттеледі, осы ережелер қалай түсіндіріледі Жергілікті деңгейде қолданылады;
- медициналық мектеп өзінің саясатын және іріктеу мен қабылдау процесін белгілейді, олардың байланысына түсініктеме беріңіз мәлімделген миссия, оқытудың күтілетін нәтижелері, тиісті нормативтік талаптар және жергілікті контекст.

4.1.5 Медициналық мектептің саясаты бар және мүмкіндігі шектеулі студенттерді елдің қолданыстағы заңдары мен нормативтік-құқықтық құжаттарына сәйкес қабылдау тәжірибесін енгізді.

4.1.6 Медициналық мектеп қабылдау шешімдеріне шағымдану үшін жүйені қолданады.

4.2 Студенттерге кеңес беру және қолдау

4.2.1 Медициналық мектеп студенттерге қол жетімді және құпия болып табылатын *академиялық, әлеуметтік, психологиялық* және *қаржылық қолдау* көрсетеді, сонымен қатар *мансаптық даму* бойынша кеңес береді.

4.2.2 Медициналық мектеп студенттерге академиялық дағдыларды дамытуда қолдау көрсетеді және **мүмкіндігі шектеулі студенттерге** қаржылық көмек пен мансапты жоспарлау бойынша көмек көрсетеді.

4.2.3 Медициналық мектеп жеке психологиялық жарақат немесе қиын жағдай туындаған жағдайда *студенттер мен қызметкерлерге шұғыл көмек көрсету үшін қызметтің жұмыс істеуін* қамтамасыз етеді.

4.2.4 Медициналық мектеп академиялық немесе жеке консультация мен қолдауға мұқтаж білім алушыларды **анықтау процесін** айқындады және жүзеге асырады.

4.2.5 Медицина мектебі студенттерге **құпиялылықты сақтай** отырып, осындай қызметтердің қол жетімділігін **жариялады** және қамтамасыз етеді.

4.2.6 Медициналық мектеп студенттік қоғамдастық өкілдерінің қатысуымен қолдау және кеңес беру қызметтерін қалай дамыту керектігін анықтайды және студенттерді қолдау үшін ресурстар бөледі.

4.2.7 Медицина мектебі студенттің үлгерімін бақылауға негізделген кеңес беруді қамтамасыз етуі керек және кәсіби мансапты жоспарлауды қамтуы керек.

4.2.8 Медициналық мектеп студенттерді алған біліктілігін растайтын құжаттармен, соның ішінде қол жеткізілген оқу нәтижелерімен, алған білімінің мазмұны мен мәртебесімен және оқуды сәтті аяқтауымен қамтамасыз етеді (**ESG G 1.4)**

5 стандарт. АКАДЕМИЯЛЫҚ ШТАТ

5.1 Академиялық штатты қалыптастыру саясаты

5.1.1 Медициналық мектеп білім алушылардың саны мен контингентін және оқыту мен оқыту әдістерін ескере отырып, білім беру бағдарламасын іске асыру үшін *академиялық штаттың қажетті саны мен құрамын қалыптастырады*.

5.1.2 Медицина мектебі академиялық штатты құру **саясатын анықтады**, оған келесілер кіреді:

– академиялық қызметкерлердің саны, деңгейі және біліктілігі білім беруді іске асыру үшін қажетті студенттердің жоспарланған санын ескере отырып, бағдарламалар;

– академиялық штатты олардың біліктілігі, академиялық және / немесе ғылыми дәрежесі және кәсіби және педагогикалық тәжірибесі бойынша бөлу;

– толық және толық емес және теңгерімді жұмыс істейтін медициналық және медициналық емес оқытушылар арасындағы тепе-теңдік академиялық және академиялық емес қызметкерлер арасында;

– үміткерлердің ғылыми, педагогикалық және клиникалық артықшылықтары бойынша критерийлер, соның ішінде педагогикалық, ғылыми және клиникалық қызметпен айналысады.

5.1.3 Медицина мектебі қызметкерлерді іріктеу және қабылдау саясатында *медицина мектебінің миссиясына қатынасы, жынысы, ұлты, діні, тілі және білім беру бағдарламасына және экономикалық*

мүмкіндіктерге қатысты басқа да жағдайларды қамтитын жергілікті жағдайлардың ерекшелігі сияқты өлшемдерді ескереді.

5.2 Оқытушылардың академиялық қызметі және кәсіби этикасы

5.2.1 Медициналық мектеп *академиялық қызметтің этикасына, кәсіби мінез*-құлқына, ғылыми зерттеулер мен клиникалық қызметті жүргізудегі академиялық қызметкерлердің жауапкершілігіне қатысты өз *талаптарын* айқындады, бекітті және жариялады.

5.2.2 Медицина мектебі **қызметкерлердің** қызметі мен даму **саясатын** анықтады және енгізді:

- академиялық қызметтің қадір-қасиеті бойынша танылуына кепілдік береді және *марапаттар, қызмет бойынша жоғарылату және/немесе сыйақы түрінде жүзеге асырылады;*
- клиникалық қызмет пен ғылыми зерттеулердің *оқыту мен оқытуда қолданылуын* қамтамасыз етеді;
- әрбір оқытушының білім беру бағдарламасының мазмұнын, оқыту/оқыту әдістері, білім мен дағдыларды бағалау және ынтымақтастық пен интеграцияға ықпал ететін басқа да сабақтас пәндердің мазмұны туралы білімінің жеткіліктілігіне кепілдік *береді;*
- *оқытушылардың, оның ішінде жұмысқа жаңадан қабылданған оқытушылардың, сондай-ақ клиникалардан тартылған оқытушылардың қызметін оқытуды, дамытуды, қолдауды және бағалауды қамтиды.*

5.2.3 Медицина мектебі білім беру бағдарламасының әртүрлі компоненттеріне байланысты «Оқытушы-студент» арақатынасын ескеріп, қызметкерлерді жылжыту саясатын әзірлеп, енгізуі керек.

5.3 Академиялық қызметкерлердің үздіксіз кәсіби дамуы

5.3.1 Медицина мектебі өз оқытушыларының үздіксіз кәсіби дамуы үшін саясат енгізді.

5.3.2 Медициналық мектеп әр қызметкердің академиялық және кәсіби дамуын қалай қолдайтыны және ұйымдастыратыны туралы нақты сипаттама әзірледі және жариялады.

6 стандарт. БІЛІМ БЕРУ РЕСУРСТАРЫ

6.1 Оқыту мен білім беруге арналған материалдық-техникалық база

6.1.1 Медициналық мектепте білім беру бағдарламасын іске асыруды **тиісті түрде қамтамасыз** ету үшін **жеткілікті** материалдық-техникалық база бар.

6.1.2 Медициналық мектеп оқу ортасының қызметкерлер, студенттер, емделугіоер және олардың туыстары үшін ***қауіпсіз*** болуын қамтамасыз етеді

және *зиянды заттардан, микроорганизмдерден қажетті ақпарат пен қорғауды және зертханада және жабдықты пайдалану кезінде қауіпсіздік ережелерін сақтауды қамтамасыз етеді.*

6.1.3 Медицина мектебі осы білім беру бағдарламасы шеңберінде оқыту практикасын дамытуға сәйкес келетін материалдық-техникалық базаны үнемі жаңарту, кеңейту және өзгерту арқылы студенттердің оқу ортасын жақсартуы **керек**.

6.2 Клиникалық оқытуға арналған ресурстар

6.2.1 Медициналық мектепте студенттердің қажетті **клиникалық дайындықты, жеткілікті клиникалық тәжірибені, соның ішінде емделушілердің жеткілікті саны мен санаттарын, клиникалық дайындық пен олардың клиникалық тәжірибесін бақылауға арналған ресурстарды алуын қамтамасыз ету үшін** тиісті **және жеткілікті ресурстар** бар.

6.2.2 Медициналық мектеп медициналық көмек көрсетілетін халықтың қажеттіліктеріне сәйкес келу мақсатында клиникалық даярлау үшін ресурстарды зерделеп, бағалауы, *бейімдеуі және* жақсартуы *тиіс*.

6.3 Медицина саласындағы зерттеулер және ғылыми жетістіктер

6.3.1 Медициналық мектеп білім беру бағдарламасының негізі ретінде *медицина саласындағы ғылыми-зерттеу қызметін* және *ғылыми жетістіктерді* пайдаланады.

6.3.2 Медициналық мектеп ғылыми зерттеулер мен білім беру арасындағы байланысқа ықпал ететін саясатты анықтады және енгізді және оның оқытуда ескерілуін қамтамасыз етеді.

6.3.3 Медициналық мектеп студенттерді медицина саласындағы ғылыми зерттеулерге және ғылыми әзірлемелерге қатысуға шақырады және дайындайды.

6.3.4 Медициналық мектеп өзінің ғылыми-зерттеу базасы және ғылыми зерттеулер саласындағы басым бағыттары туралы ақпарат береді.

6.4 Ақпараттық ресурстар

6.4.1 Медицина мектебі тиісті ақпараттық және коммуникациялық технологияларды тиімді және этикалық пайдалануға және бағалауға бағытталған саясатты анықтап және енгізді

6.4.2 Медициналық мектеп кітапхананың онлайн-ресурстары мен баспа ресурстарына қолжетімділікті қоса алғанда, білім беру бағдарламасының миссиясын қолдау мақсатында студенттер мен оқытушылар үшін **электрондық және баспа ақпараттық ресурстарына** *барабар қолжетімділікті* қамтамасыз етеді, сондай-ақ *осы ресурстарды оқытудағы, оқытудағы және ғылыми-зерттеу қызметіндегі білім беру бағдарламасының миссиясы тұрғысынан бағалайды*.

6.4.3 Медициналық мектеп *оқытушылар мен студенттерге*

қолданыстағы және жаңа ақпараттық және коммуникациялық технологияларды пайдалануға мүмкіндік береді: дербес оқыту; ақпаратқа қол жеткізу; емделушілерді жүргізу; медициналық көмек көрсету жүйесіндегі жұмыс; студенттердің емделушінің тиісті деректеріне және медициналық көмек көрсетудің ақпараттық жүйесіне қол жеткізуін оңтайландыру.

6.5 Білім беру саласындағы сараптама

6.5.1 Медициналық мектеп қажет және талап етілетін білім беру саласындағы *сараптамаға қол жеткізе* алады және қызметкерлер мен оқытушылардың білім беру саласында зерттеулер жүргізуге деген *ұмтылысы мен қызығушылығына жәрдемдеседі*.

6.5.2 Медицина мектебі білім беру бағдарламасын әзірлеу, оқыту әдістері мен білім мен дағдыларды бағалау әдістерін әзірлеу үшін *білім беру саласындағы сараптама мен зерттеулерді пайдалану саясатын* анықтады және енгізді.

6.5.3 Медициналық мектеп дербес пән ретінде білім беру саласындағы және медициналық білім берудегі зерттеулердегі сараптама мен бағалаудың бар тәжірибесін ескереді.

6.6 Білім беру саласындағы алмасу

6.6.1 Медициналық мектеп келесі *саясатты анықтады* және енгізді:

– студенттер мен академиялық және әкімшілік қызметкерлердің, зерттеушілердің ұтқырлығын қоса алғанда, басқа білім беру ұйымдарымен ұлттық және халықаралық деңгейдегі ынтымақтастық*;*

– *студентті басқа білім беру ұйымдарынан ауыстыру кезінде ескерілуі мүмкін және білім беру бағдарламасының элементтерін өзара тану туралы келісімдер жасасуға, медициналық мектептер арасындағы бағдарламаларды белсенді үйлестіруге, кредиттік бірліктердің ашық жүйесін және курстардың икемді талаптарын пайдалануға ықпал етуі мүмкін білім беру кредиттерін аудару және өзара есепке алу.*

6.6.2 Медициналық мектеп тиісті ресурстармен қамтамасыз ете отырып, осы білім беру бағдарламасы бойынша қызметкерлердің (академиялық, әкімшілік қызметкерлер, зерттеушілер) және студенттердің өңірлік және халықаралық алмасуына жәрдемдеседі;

6.6.3 Медицина мектебі *қызметкерлердің, студенттердің қажеттіліктерін ескере отырып және этикалық қағидаларды сақтай отырып, академиялық алмасудың дұрыс ұйымдастырылуын қамтамасыз етеді.*

7 стандарт. САПАНЫ ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУ

7.1 Сапаны қамтамасыз ету жүйесі

7.1.1 Медициналық мектеп қызметтің білім беру, әкімшілік және

ғылыми-зерттеу бағыттарын қамтитын **сапаны қамтамасыз ету жүйесін енгізді** және сапаны қамтамасыз ету жүйесін сипаттайтын **ресми жазбаша құжат дайындады**.

7.1.2 Медициналық мектеп сапаны қамтамасыз ету жүйесінің *мақсаттарын, рөлін, құрылымын және менеджментін* анықтады және әзірледі, оның ішінде мектеп жоспарлау және іске асыру тәжірибесінде тиісті сапа деп санайды.

7.1.3 Медициналық мектеп сапаны қамтамасыз ету жүйесінің бөлігі ретінде шешім қабылдау және өзгерістерді басқару *құрылымы мен процесін* ***әзірледі және қолданды***.

7.2 Бағдарламаны мониторингілеу және бағалау тетіктері

7.2.1 Медициналық мектепте білім беру бағдарламасының үдерістері мен нәтижелерін тұрақты мониторингілеу бағдарламасы бар, білім беру бағдарламасын бағалау механизмдерін белгіледі және қолданады, *оның* ішінде:

– *бағдарламаның міндетті және таңдамалы бөліктерінің моделін, құрылымын, мазмұнын, ұзақтығын және қолданылуын* қамтитын білім беру бағдарламасының *негізгі компоненттері («Білім беру бағдарламасы» стандартын қараңыз).*

– студенттің академиялық жетістіктері;

– олар туралы ақпарат жинау арқылы студенттердің күтілетін оқу нәтижелеріне қол жеткізудегі проблемаларды анықтау және қарау*;*

– *білім беру бағдарламасын жақсарту үшін түзету іс-шараларының жоспарларын әзірлеу және іс-шаралар өткізу үшін кері байланысты пайдалану.*

7.2.2 Медициналық мектеп *мерзімді түрде білім беру* бағдарламасына жан-*жақты* бағалау жүргізеді:

– *ұйымдастыру мен оқу ортасын, ресурстар мен ұйым мәдениетін* қамтитын *білім беру процесінің контекстінде;*

– *пәндердің сипаттамасын, оқыту және оқыту әдістерін, клиникалық ротацияларды және бағалау әдістерін* қамтитын *білім беру бағдарламасының арнайы компоненттеріне*.

– ұлттық емтихандардың нәтижелерімен, білімді тәуелсіз бағалаумен, бенчмаркинг рәсімімен, халықаралық емтихандармен, мансап таңдауымен және жоғары оқу орнынан *кейінгі оқу нәтижелерімен* өлшенетін *оқытудың қорытынды нәтижелеріне;*

– өзінің әлеуметтік жауапкершілігіне.

7.2.3 Медициналық мектеп *білім беру бағдарламасын және оның қызметінің басқа бағыттарын тиімді басқару үшін* тиісті ақпаратты жинауды, талдауды және пайдалануды қамтамасыз етеді **(ESG S1.7)**

7.3 Оқытушы мен студенттің кері байланысы

7.3.1 Медициналық мектеп оқытушылар мен студенттердің *кері*

байланысын жүйелі түрде жинайды, талдайды және жауап береді және білім беру бағдарламасын жақсарту үшін кері байланыс нәтижелерін пайдаланады.

7.4 Студенттер мен түлектердің оқу жетістіктері

7.4.1 Медициналық мектеп білім беру бағдарламасының миссиясына, оқытудың күтілетін нәтижелеріне және ресурстармен қамтамасыз етілуіне қатысты *студенттер* мен түлектердің *оқу жетістіктеріне* талдау жүргізеді.

7.4.2 Медицина мектебі студенттердің алдыңғы тәжірибесіне, медициналық мектепке түсу кезіндегі дайындық (біліктілік) деңгейіне қатысты *оқу жетістіктерін* талдауы *керек*.

7.4.3 Медицина мектебі студенттерді іріктеуге, білім беру бағдарламасын жоспарлауға және студенттерге кеңес беруге жауапты құрылымдық бөлімшелерге кері байланысты қамтамасыз ету үшін студенттердің оқу жетістіктерін талдауды қолдануы керек.

7.5 Мүдделі тараптарды тарту

7.5.1 Медициналық мектеп өзінің мониторинг бағдарламасына және білім беру бағдарламасын бағалау жөніндегі іс-шараларға *негізгі мүдделі тараптарды тартады.*

7.5.2 Медицина мектебі жұртшылық өкілдерін, білім беру және денсаулық сақтау жөніндегі уәкілетті органдарды, кәсіптік ұйымдарды, сондай-ақ жоғары оқу орнынан кейінгі білімге жауапты адамдарды *қамтитын* басқа да мүдделі тараптар үшін ұстанады*:*

– курстар мен білім беру бағдарламаларын бағалау нәтижелеріне қол жеткізуді қамтамасыз ету;

– клиникалық дайындық бойынша, оның ішінде түлектердің клиникалық практикасы бойынша кері байланысты жинау және зерделеу

– білім беру бағдарламасының сапасы бойынша олардан кері байланыс жинау және зерттеу.

8 стандарт. БАСҚАРУ ЖӘНЕ ӘКІМШІЛІКТЕНДІРУ

8.1 Басқару

8.1.1 Медициналық мектеп *барлық мүдделі тараптар үшін ашық және қолжетімді, мектептің миссиясы мен функцияларына сәйкес келетін және оның институционалдық тұрақтылығын қамтамасыз* ететін білім беру*,* клиникалық дайындық, ғылыми-зерттеу қызметі және ресурстарды *бөлу* басқармасының құрылымын анықтады.

8.1.2 Медициналық мектеп өзінің басқару құрылымында құрылымдық бөлімшелер мен консультативтік-кеңесші органдарды (комитеттер, кеңестер) анықтады және олардың құрамына негізгі және басқа *да мүдделі тараптардың*, атап айтқанда *денсаулық сақтау секторы мен кәсіби жұртшылықтың өкілдерін енгізді.*

8.1.3 Медициналық мектеп бюллетеньдерде жарияланатын, веб-сайтта орналастырылатын, танысу және орындау үшін хаттамаларға енгізілетін *басқару жүйесінің және қабылданатын шешімдердің* ашықтығына кепілдік *береді.*

8.1.4 Медициналық мектеп *басшылық пен шешім қабылдау моделін*, сондай-ақ бөлімшелердің құрылымын, олардың құрамын, міндеттері мен есеп беру тәртібін анықтады.

8.1.5 Медициналық мектеп мектептің *тәуекелдерді басқару процедурасына ие болуын қамтамасыз етеді.*

8.2 Студенттер мен академиялық қызметкерлердің өкілдігі

8.2.1 Медициналық мектепте *студенттер мен оқытушыларды* басқару мен әкімшілендіруге, қажет болған жағдайда тарту және қатысу үшін *саясаттар, рәсімдер мен механизмдер* және *олармен процестер немесе консультациялар өткізу бар*.

8.2.2 Медициналық мектеп студенттер мен оқытушылардың білім беру бағдарламасын жоспарлау, іске асыру, студенттерді бағалау және сапаны бағалау іс-шараларына қатысу мүмкіндіктерін қарастырады және анықтайды немесе олар бойынша түсініктеме береді.

8.2.3 Медицина мектебі студенттер мен студенттік ұйымдардың қызметін көтермелеп, жәрдемдесуі керек.

8.3 Әкімшіліктендіру

8.3.1 Медицина мектебі оқытуда, оқытуда және ғылыми-зерттеу қызметінде өз мақсаттарына жету үшін тиісті және жеткілікті *әкімшілік қолдауға* ие.

8.3.2 Медицина мектебі мектептің барлық іс-шаралары мен операциялық қызметін әкімшілік, кадрлық және қаржылық қолдаудың жеткіліктілігі мен тиімділігіне кепілдік беру үшін шолу (бағалау) саясаты мен процесін әзірледі.

8.4 Оқыту бюджеті және ресурстарды бөлу

8.4.1 Медициналық мектеп білім беру бағдарламасын ресурстармен қамтамасыз ету үшін *жауапкершілік пен өкілеттіктің* нақты шеңберіне ие, оның ішінде мақсатты оқу бюджеті де бар.

8.4.2 Медициналық мектеп білім беру бағдарламасын іске асыру үшін қажетті *ресурстарды бөледі* және білім беру ресурстарын оқу қажеттіліктеріне сәйкес бөледі.

8.4.3 Медициналық мектеп студенттердің күтілетін оқу нәтижелеріне қол жеткізуі контекстінде *оқытушыларға лайықты сыйақыны* қоса алғанда, ресурстарды мақсатты бөлуде *жеткілікті дербестікке* ие.

8.4.4 Медицина мектебі ресурстарды білім беру бағдарламасына бөлу кезінде денсаулық сақтау саласындағы жетістіктер мен ғылыми әзірлемелерді, қажеттіліктер мен проблемаларды назарға алуы тиіс.

8.5 Денсаулық сақтау секторымен өзара іс-қимыл

8.5.1 Медициналық мектептің денсаулық сақтау секторымен, аралас салалармен, қоғаммен және Үкіметпен ақпарат алмасуды, ынтымақтастықты және бастамаларды іске асыруды қамтитын *сындарлы өзара* іс-қимылы бар, ол қоғамды оның қажеттіліктеріне сәйкес білікті дәрігерлермен қамтамасыз *етуге* ықпал етеді.

8.5.2 Медицина мектебі ынтымақтастықтың ресми мәртебесін, қызметкерлер мен студенттердің, *серіктестердің денсаулық сақтау секторына қатысуын айқындады*, *оған ынтымақтастықтың мазмұны мен нысандарын және/немесе бірлескен келісімшарт жасасуды айқындай отырып, ресми келісімдер жасасу, үйлестіру комитетін құру, бірлескен іс-шаралар өткізу кіреді*.

9 стандарт. ҮЗДІКСІЗ ЖАҚСАРТУ

9.1 Медицина мектебі серпінді және әлеуметтік жауапты ұйым ретінде өзін-өзі тұрақты тексеру рәсімдеріне бастамашылық жасап, ұйымдық және штаттық құрылымды қайта қарауға, практикалық денсаулық сақтау қажеттіліктерінің өзгеруін, жаңа нормативтік-құқықтық құжаттаманы, қоғамдағы өзгерістерді ескере отырып, стратегиялық жоспардың білім беру мақсаттары мен міндеттерін өзектендіруге бағытталған ресурстарды үздіксіз жақсартуға бөлуі керек.

9.2 Медицина мектебі жаңарту процесін перспективалық зерттеулерге және білім беру бағдарламасын бағалау нәтижелеріне, медициналық және фармацевтикалық білім беру бойынша өзекті әдебиеттер деректеріне негіздеуі керек.

9.3 Медицина мектебі жаңарту процесін білім беру бағдарламасын іске асырудың оны жаңғыртуға ықпал ететін негізгі аспектілеріне бағыттауы тиіс.

БИБЛИОГРАФИЯ

1. Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area (ESG), 2015, Brussels, Belgium (35 p).

2. MacCarrick G. (2011) A practical guide to using the World Federation for Medical Education standards. WFME 2: educational program. Ir. J Med Sci. (2010) 179 (4):489–491. E-Pub 2010 Sep 17 (Received 10.10.2011 from Springer).

3. International standards in medical education: assessment and accreditation of medical schools'--educational programmes. A WFME position paper. The Executive Council, The World Federation for Medical Education. Med Educ. 1998 Sep; 32(5):549-58.

4. International recognition of basic medical education programmes. Karle H, Executive Council, World Federation for Medical Education. Med Educ. 2008 Jan; 42(1):12-17.

5. Basic Medical Education. WFME Global Standards for Quality Improvement. World Federation of Medical Education (WFME); New edition 2012, revised 2015 (http://wfme.org/standards/bme/78-new-version-2012-quality-improvement-in-basic-medical-education-english/file, accessed 19 December 2016).

6. WFME Global Standards for Quality Improvement in Medical Education. European Specifications. The World Federation for Medical Education (WFME) and The Association of Medical Schools in Europe (AMSE); 2007 (http://wfme.org/standards/european-specifications/21-europeanspecifications-english/file, accessed 19 December 2016).

7. WHO-WFME Guidelines for Accreditation of basic medical education. Geneva/Copenhagen: WFME, 2005 (http://wfme.org/accreditation/whowfme-policy/ 28-2-who-wfme-guidelines-for-accreditation-of-basic-medical-education-english/file, accessed 20 November 2016).

8. Promotion of Accreditation of Basic Medical Education. A Programme within the Framework of the WHO⁄WFME Strategic Partnership to Improve Medical Education. WFME Office: The Panum Institute, Faculty of Health Sciences University of Copenhagen; November 2005 (http://wfme.org/accreditation/whowfme-policy/30-1-promotion-of-accreditation-of-basic-medical-education-who-wfme-strategic-partnership/file, accessed 20 November 2016).

9. Lindgren S, Karle H. Social accountability of medical education: Aspects on global accreditation. Med Teach. 2011; 33:667-72.

10. Global Standards for Quality Improvement of Medical Education. Status of the WFME Programme Initiated In 1997, WFME Office: University of Copenhagen; 2011; Modified on 23 August 2014 (http://wfme.org/standards/ world-standards-programme, accessed 20 November 2016).

11. The WFME Programme for Recognition of Accrediting Agencies for Medical Education. Introduction; March2013, revised June 2016 (http://wfme.org/documents/accreditation/accreditation-agencies/background/70-1-recognition-of-accreditation-agencies-introduction/file, accessed 20 November 2016).

12. Grant, J. (2019) Principles of contextual curriculum design. Chapter 5, pp 71-88. In: Swanwick,T., Forrest, K. and O'Brien, B.C. (eds) Understanding Medical Education. Evidence, Theory and Practice.Third edition. Wiley Blackwell, Oxford.

13. **Basic Medical Education WFME Global Standards for Quality assurance. The 2020 Revision**.

14. ESU (2010) Student-Centred Learning—Toolkit for students, staff and higher education institutions. Brussels.

15. «Мейіргер ісі» мамандығы бойынша университеттік білім беру жөніндегі комиссиясының «Мейіргер ісі» мамандығы бойынша бакалаврлар мен магистрлерді даярлау бағдарламаларын аккредиттеу стандарттары One Dupont Circle, NW, www.aacn.nche.edu/accreditation.